

Van: 5.1 2e lid e
Aan: 5.1 2e lid e
Onderwerp: FW: aanpassingen nav opmerkingen minister
Datum: donderdag 23 mei 2019 12:04:09
Bijlagen: [DOMUS-#18129671-v1-Beantwoording_feitelijke_vragen_over_Kamerbrief_impac....docx](#)
[IudK voorstel tekst AmvB 15-3-2018.pdf](#)

Van: 5.1 2e lid e

Verzonden: dinsdag 19 juni 2018 17:55

Aan: 5.1 2e lid e @minez.nl>; 5.1 2e lid e

@minez.nl>

Onderwerp: aanpassingen nav opmerkingen minister

5.1 2e lid e

Met het oog op de tijd stuur ik deze parallel ipv eerst langs 5.1 2e lid e

Ik heb in revisie de vragen aan gepast.

5.1 2e lid e ik realiseer me dat de AMVB van IUK nieuw is voor jou. Omdat de minister deze uitgebreid aan bod wil laten komen, stuur ik hem mee. Dat is vraag 59, vraag me af of het handig is er zo specifiek op in te gaan.....

Groeten 5.1 2e lid e

PS: vraag 8, (18 deels), 28 (39 deels) en 79 moeten we aanpassen als we weten of minister ruimte wil bieden of niet. 5.2

BIJLAGE – BEANTWOORDING FEITELIJKE VRAGEN

Vraag 1

Is de veronderstelling juist dat in 2018 nog geen fosfaatruimte uit de fosfaatbank toegekend zal worden, omdat de betreffende regeling nog niet afgerond is en om hoeveel fosfaatruimte zal het naar verwachting gaan?

Antwoord

De regeling voor de opzet van de fosfaatbank wordt op dit moment voorbereid. Zoals ik bij brief van 29 maart 2018 (Kamerstuk 33 037, nr. 281) aan uw Kamer heb gemeld, streef ik naar openstelling van de regeling per 1 september 2018. De openstellingsperiode zal waarschijnlijk 4 weken beslaan. In vervolg hierop dient een zorgvuldige beoordeling plaats te vinden. Ondernemers moeten bovendien eerder dan in de laatste maand van het kalenderjaar duidelijkheid hebben over de vraag of zij extra ruimte krijgen. Als dit niet het geval is, zouden zij nog in een zeer laat stadium rechten bij moeten kopen, of dieren moeten afstoten. Dit alles maakt dat ik er op dit moment vanuit ga dat in 2018 uit de fosfaatbank toegekende fosfaatproductieruimte, in het kalenderjaar 2019 kan worden benut. Daarbij wil ik de kanttekening plaatsen dat de fosfaatproductieruimte die uit de fosfaatbank kan worden toegekend, afhankelijk is van de ruimte die er is binnen de Europese kaders, zoals in mijn antwoorden bij het Schriftelijk Overleg van 30 mei 2018 vermeld (Kamerstuk 33 037, nr. 288). Daarnaast is de hoeveelheid fosfaatrechten in de fosfaatbank afhankelijk van de afroeping van fosfaatrechten die gedurende het jaar verhandeld worden. Ik kan daarover nu dus nog geen uitsluitsel geven (voor de hoeveelheid rechten in de fosfaatbank tot nu toe verwijs ik naar het antwoord op vraag 9).

Vraag 2

Bent u voornemens melkveebedrijven met een proefstalstatus en latente stalruimte in verband met de invoering van het fosfaatrechtenstelsel tegemoet te komen via toekenning van fosfaatruimte uit de fosfaatbank dan wel via de knelgevallenregeling?

5.2

-vehouder met een proefstalstatus heeft verschillende mogelijkheden om met een kleinere veestapel om te gaan. Tot een bepaald niveau zijn er aanvullende maatregelen mogelijk om met een lagere stalbezetting ook aan de meetverplichting die is verbonden aan de proefstalstatus te voldoen. Hierbij gaat het onder meer om het afsluiten van stalgedeelten. Daarnaast kan de veehouder in overleg met de ontwikkelaar van het stalsysteem vrijwillig de proefstalstatus in laten trekken. Het voordeel daarvan voor de ontwikkelaar is dat er een andere ondernemer met een andere stal gevonden kan worden om metingen uit te voeren voor het betreffende concepte meten. De veehouder zal met de lagere veebezetting ook zonder proefstalstatus veelal voldoen aan de eisen voor een milieu- en natuurbeschermingsvergunning.

5.2

Wat betreft de fosfaatbank kunnen proefstalstatushouders die grondgebonden zijn evenals andere grondgebonden melkveehouders bij openstelling van de fosfaatbank een aanvraag indienen. 5.2
5.2 proefstalstatus op zichzelf is hierbij geen onderscheidende factor.

Vraag 3

Heeft u het voornemen, gezien het feit dat de nationale fosfaatproductie in 2017 ruim onder het fosfaatplafond uitkwam (vijf miljoen kilogram lager) en de verwachting dat dit in 2018 ook het geval zal zijn, om niet elke kleine overschrijding van sectorale fosfaatplafonds aan te pakken door het toepassen van een generieke korting?

Met opmaak: Lettertype: Verdana, 9 pt

Antwoord

~~Nee~~—Door middel van de afspraken in het kader van het 6e Actieprogramma Nitraatrichtlijn is Nederland gehouden aan de sectorale productieplafonds. Bij een overschrijding van één van deze plafonds moet ik optreden. Het wettelijke instrument daarvoor is het toepassen van een korting op de fosfaatrechten (voor melkvee) en/of de dierrechten (voor varkens en pluimvee bij overgang).

Vraag 4

Hoeveel fosfaatproductie is naar verwachting gemoeid met de aangekondigde warme sanering van de varkenshouderij, los van de vraag van wat met de 'vrijkomende' fosfaatruimte gedaan wordt?

Antwoord

Ik voer op dit moment intensief overleg met betrokken partijen (provincies, gemeenten, coalitie vitalisering varkenshouderij) over de invulling van de in het Regeerakkoord aangekondigde warme sanering van de varkenshouderij. Ik kan op dit moment nog niet vooruitlopen op de uitkomst van die overleggen. Naast genoemde overleggen zijn de Europese staatsteunkaders bepalend voor de reikwijdte en invulling van de maatregelen. Ik voer hierover op dit moment tevens verkennende gesprekken met het Directoraat-Generaal AGRI van de Europese Commissie. Zoals toegezegd zal ik uw Kamer voor het zomerreces informeren over een nadere invulling van de aangekondigde maatregelen. Op basis van de cijfers van het CBS kan ik wel zeggen dat de gemiddelde fosfaatexcretie van een vleesvarken in 2015 4,3 kilogram bedroeg.

Vraag 5

Overweegt u nog een aanpassing van de Meststoffenwet met het oog op een beter functioneren van het fosfaatrechtenstelsel, zoals het schrappen van de afoming bij beperkte leasetransacties om het melkveehouders makkelijker te maken aan het eind van het jaar de mestboekhouding rond te krijgen?

Antwoord

Daarbij merk ik wel op dat de afoming bij de overdracht van fosfaatrechten is bepalend is voor de fosfaatproductieruimte die middels de fosfaatbank beschikbaar kan komen. Het schrappen van de afoming bij leasetransacties zou het effect van de fosfaatbank – het stimuleren van een grondgebonden melkveehouderij – verminderen. De Europese Commissie heeft bij haar goedkeuring op de staatssteunnotificatie van het stelsel het belang benadrukt van het stimuleren van grondgebondenheid middels de fosfaatbank. Ik begrijp wel dat de afoming bij overdracht van fosfaatrechten ondernemers minder flexibiliteit geeft om aan het einde van het jaar correcties toe te passen. Met inachtneming van bovenstaande en ben ik bereid om de wenselijkheid en de mogelijkheden van de voorgestelde aanpassing te bezien. Ik neem dit mee in het proces richting de aanpassing van de Meststoffenwet in relatie tot het fosfaatrechtenstelsel, in het bijzonder de positie van de vleesveehouderij, dat ik heb aangekondigd in mijn brief van 29 maart 2018 (Kamerstuk 33 037, nr. 281).

Vraag 6

Is bij de onderhandelingen over de verlening van de derogatie gesproken over het verrekenen van in het buitenland afgezette mest van het fosfaatplafond aangezien die mest geen effect heeft op de waterkwaliteit in Nederland? Zo ja, hoe staat de Europese Commissie hiertegenover en bent u bereid om hiervoor te blijven pleiten in de besprekingen over het volgende actieprogramma?

Antwoord

Zoals ik in de aanbiedingsbrief bij het zesde actieprogramma Nitraatrichtlijn (Kamerstuk 33037, nr. 250) heb aangegeven, heeft de Europese Commissie (EC) niet ingestemd met de wens onder strenge voorwaarden verwerkte mest in beperkte mate buiten beschouwing te laten bij het vaststellen van de naleving van de sectorplafonds. De diensten van de EC zien dit als een verruiming van de sectorplafonds. Over deze wens is dan ook niet verder gesproken in de onderhandelingen over derogatie. Het opstellen van het zevende actieprogramma zal parallel lopen met de herbezinning op het mestbeleid. Op dit moment kan ik nog niet vooruitlopen op de inhoudelijke invulling daarvan.

Vraag 7

Behoort structurele verdere aanscherping van het fosforgehalte in voer tot de mogelijkheden? Zo ja, heeft dit gevolgen voor de diergezondheid en hoeveel fosfaat kan hier maximaal structureel mee worden bespaard?

Antwoord

In de overeenkomst met de veevoederindustrie is een maximum bruto fosfor-gehalte van gemiddeld 4,3 g/kg of een maximum fosfor/ruw-eiwitratio van gemiddeld 2,2 over het totale assortiment melkveemengvoeders overeengekomen. Omdat gemiddelde normen worden gehanteerd, kan op bedrijfsniveau maatwerk worden geleverd zodanig dat de diergezondheid en het dierenwelzijn niet in het gedrang komen. Verdere aanscherping van het fosforgehalte in het veevoer is daarom vrijwel niet mogelijk.

Vraag 8

Bent u bereid het eenmalig toe te staan om een hoeveelheid productierechten om te zetten in fosfaatrechten (zie de motie van het lid Geurts c.s., Kamerstuk 34 532, nr. 76)?

Met opmaak: Markeren

Antwoord

Het omzetten van varkens- en pluimveerechten naar fosfaatrechten betekent feitelijk een ontschotting tussen de verschillende sectoren. Ik zie daar, in het licht van de afspraken met de Europese Commissie over het borgen van de sectorale plafonds, geen ruimte voor. Daar komt bij dat de hoeveelheid fosfaatrechten in omvang momenteel het fosfaatproductieplafond voor de melkveehouderij overstijgt. Zoals ik in mijn antwoorden bij het Schriftelijk Overleg van 30 mei 2018 (Kamerstuk 33 037, nr. 288) heb vermeld, heeft de Europese Commissie aangegeven dat de hoeveelheid verstrekte fosfaatrechten het fosfaatproductieplafond niet mag overschrijden. Het omzetten van varkens- en pluimveerechten naar fosfaatrechten zou deze overschrijding echter juist doen toenemen. Verder zou het mogelijk maken van omzetting van dierrechten naar fosfaatrechten waarschijnlijk een prijsopdrijvend effect hebben op de dierrechten voor varkens en pluimvee, gelet op de extra vraag naar deze rechten vanuit de melkveehouderij. Deze sectoren zijn daar dus niet bij gebaat.

Vraag 9

Hoeveel fosfaatrechten zitten er inmiddels in de fosfaatbank?

Antwoord

Fosfaatrechten zijn vrij verhandelbaar. Bij iedere transactie wordt 10% van de overgedragen rechten afgeroomd. Overdracht van fosfaatrechten aan eerste-, tweede- of derdegraads bloed- of aanverwanten en door erfopvolging is bij wet vrijgesteld van de afroaming bij overdracht. De afroaming van 10% komt in de fosfaatbank. Tot en met 7 juni 2018 bevat de fosfaatbank bijna 145.000 kilogram fosfaatrechten, zie hiervoor ook het antwoord op vraag 37.

Vraag 10

Hoeveel fosfaatrechten verwacht u aan het einde van dit jaar in de fosfaatbank?

Antwoord

De omvang van het aantal kilogrammen fosfaat dat aan het einde van het jaar in de fosfaatbank is opgenomen, is mede afhankelijk van het aantal overdrachten dat met 10% is afgeroomd. Dit gaat om overdrachten waarbij geen sprake is van een overdracht van fosfaatrechten aan eerste-, tweede- of derdegraads bloed- of aanverwanten of als gevolg van erfopvolging.

De ontwikkeling van de handel in fosfaatrechten is afhankelijk van marktomstandigheden, deze laten zich lastig voorspellen. Er is daarom geen uitspraak te doen over het verwachte aantal kilogrammen fosfaat dat aan het eind van het jaar in de fosfaatbank zit.

Vraag 11

Kunt u toelichten of boeren met onvoldoende bezetting voor hun proefstal-beschikkingen deze beschikkingen kwijtraken? Zo ja, welke gevolgen heeft dat?

Antwoord

Boeren met een proefstalstatus raken hun proefstalbeschikking niet kwijt bij een onvoldoende bezetting. Er kan echter pas begonnen worden met meten als de bezetting voldoende is, of als aanvullende maatregelen zijn genomen waarmee toch aan de meetverplichtingen kan worden voldaan. Zie hiervoor het antwoord op vraag 2. Indien de betreffende ondernemer door een onvoldoende stalbezetting niet aan zijn verplichtingen kan voldoen, behoudt hij wel de lagere emissiefactor die aan de proefstal is verbonden. De stal kan dan echter niet worden gebruikt ter ondersteuning van de bredere introductie van het betreffende stalconcept.

Vraag 12

Hoe kunnen boeren hun proefstalstatus behouden, terwijl in hun stal niet voldoende dieren zijn gehuisvest om representatieve metingen te kunnen doen en bent u bereid om te kijken of hier iets aan gedaan kan worden?

Antwoord

Ik verwijs hiervoor naar de antwoorden op vraag 2 en 11.

Vraag 13

Hoe lang is op dit moment de behandeltijd van de diverse zaken bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) en de rechtbank met betrekking tot bezwaar en beroep bij het fosfaatreductieplan en bij de melding knelgeval en bezwaar en beroep bij de beschikking fosfaatrechten?

Antwoord

RVO.nl heeft ruim 10.000 bezwaren ontvangen in het kader van de Regeling fosfaatreductieplan 2017. De doorlooptijd van de behandeling van deze bezwaren is gemiddeld 12 weken.

RVO.nl heeft ruim 5.900 bezwaren ontvangen tegen de beschikking tot vaststelling van het op het bedrijf rustende fosfaatrecht.

De doorlooptijd van de behandeling van deze bezwaren is gemiddeld 11 weken.

In het kader van het fosfaatrechtenstelsel zijn er reeds 2000 bezwaren behandeld en in 95% van de gevallen zijn deze bezwaren tijdig behandeld of is er met instemming van de ondernemer verder uitstel overeengekomen. Bij dossiers waarin ook een knelgeval speelt is veelal een langere termijn overeengekomen dan in reguliere dossiers.

Beroepen: Op 26 juli 2018 zijn zes beroepszaken bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBb) gepland in het kader van het fosfaatreductieplan. In één zitting worden voor deze zes beroepszaken de belangrijkste zaakoverstijgende onderwerpen behandeld. Doel hiervan is een oordeel te vormen over een aantal centrale vragen, dat als uitgangpunt kan dienen voor het vervolg. De behandeling van beroepen wordt daarom door het CBb aangehouden tot aan de uitspraak.

Gewijzigde veldcode

Bij RVO.nl zijn 2490 knelgevallen gemeld in het kader van het fosfaatrechtenstelsel.

Circa 1690 knelgevallen-dossiers hebben naast een beroep op de knelgevallenvoorziening ook een bezwaarschrift ingediend tegen de initiële fosfaatrechtenbeschikking. Naar aanleiding van een uitspraak van het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBb) op 2 mei 2018 moet het knelgeval tegelijk met het bezwaar worden behandeld. Het oordeel op de melding knelgeval zal

meegenomen worden bij de beslissing op bezwaar. RVO.nl streeft ernaar om alle bezwaren waarbij ook sprake is van een knelgeval binnen de daarvoor gestelde termijn te behandelen en waar nodig zo spoedig mogelijk aanvullende informatie op te vragen. In die gevallen worden met de indieners veelal aanvullende afspraken gemaakt over de behandeltermijn.

Voor de circa 800 knelgevallen waarbij de relatie geen bezwaarschrift heeft ingediend tegen de initiële fosfaatrechtenbeschikking is de gemiddelde doorlooptijd circa 14 weken. Voor het beoordelen van de aanmelding is vaak aanvullende informatie nodig. De termijn waarbinnen deze aanvullende informatie wordt aangeleverd is van invloed op de behandeltermijn.

Vraag 14

Hoeveel melkveebedrijven zijn er al aangemerkt als knelgeval?

Antwoord

Er zijn 2490 knelgevallen gemeld in het kader van het fosfaatrechtenstelsel. Het merendeel van deze meldingen heeft betrekking op een melkveebedrijf.

De beoordeling van deze knelgevallen (eventueel in combinatie met de behandeling van bezwaar) vindt op dit moment plaats, hierdoor is het niet mogelijk om een volledig beeld te schetsen over het aantal melkveebedrijven dat als knelgeval aangemerkt wordt.

Voor de verdere beantwoording verwijs ik naar het antwoord op vraag 13.

Vraag 15

Op welke termijn verwacht u de 2 400 aanvragen voor de knelgevallenvoorziening beoordeeld te hebben?

Antwoord

Ik vind het belangrijk dat deze ondernemers snel weten waar zij aan toe zijn. In het belang van deze ondernemers moet deze duidelijkheid wel op basis van zorgvuldigheid worden verschaft.

RVO.nl stelt alles in het werk om de grote hoeveelheid aanvragen zorgvuldig en binnen de wettelijke termijnen te behandelen. Wettelijk geldt een termijn van 8 weken, die eenmaal met 6 weken kan worden verlengd. Daar waar naast een knelgeval ook een bezwaar tegen de initiële fosfaatrechten beschikking is ingediend, zijn met de indieners aanvullende afspraken gemaakt over de behandeltermijn.

Vraag 16

Hebben alle bedrijven die niet binnen de termijn een reactie kregen na hun knelgevallenvoorziening-aanvraag een verzoek gehad voor aanvullende informatie? Zo nee, wat gaat u daaraan doen?

Antwoord

RVO.nl streeft ernaar om alle meldingen binnen de daarvoor gestelde termijn op te pakken en waar nodig aanvullende informatie op te vragen. Daar waar naast een knelgeval ook een bezwaar tegen de initiële fosfaatrechten beschikking is ingediend, zijn met de indieners aanvullende afspraken gemaakt over de behandeltermijn.

Vraag 17

Binnen welke termijn krijgen alle bedrijven die niet binnen de termijn een reactie kregen na hun knelgevallenvoorziening-aanvraag een reactie?

Antwoord

Voor het antwoord op deze vraag verwijs ik naar het antwoord op vraag 16.

Vraag 18

Bent u bereid om fosfaat van de nertsenhouders te laten kopen door de melkveehouders? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Met opmaak: Markeren

5.2

~~voor de fosfaatproductie in de nertsenhoudertij~~
~~geldt geen stelsel van productierechten.~~ 5.2 ~~Deze fosfaatproductieruimte is daarmee dus~~
niet verhandelbaar is. Bovendien 5.2 ~~k, in het licht van de afspraken met de Europese~~
~~Commissie over het borgen van de sectorale plafonds, geen ruimte voor extra fosfaatproductie~~
~~door de melkveehouderij.~~ Daarbij verwijs ik naar de argumenten genoemd in het antwoord op
vraag 9.

Vraag 19

Is het in rekening brengen van een derogatievergunning, terwijl de derogatie ten goede komt aan meer grasland, onder derogatiebedrijven de waterkwaliteit goed is en andere Europese landen hier geen vergoeding voor vragen, gerechtvaardigd?

Antwoord

Op grond van het profijtbeginsel wordt vanaf 2019 een vergoeding gevraagd aan de landbouwer die een derogatievergunning aanvraagt. Dit is gebruikelijk voor vergunningen en conform het kabinetsbeleid aangaande het doorrekenen van kosten, zoals neergelegd in het rapport 'Maat houden' uit 2014. Daarin is tevens bepaald dat de vergoeding maximaal de werkelijke kosten bedraagt. De Nederlandse keuze om kosten voor vergunningen door te rekenen aan degene die daarvan profijt ondervindt, is nationaal beleid. In de afweging van belangen om de kosten vanaf 2019 door te rekenen is meegenomen dat de landbouwer die derogatie aanvraagt, daarvan zelf economisch en financieel voordeel heeft en zelf in staat is de keuze te maken om al dan niet derogatie aan te vragen.

Vraag 20

Wat kan u ertoe brengen om wel te starten met een duurzame en geborgde pilot Kringloopwijzer?

Antwoord

Voor het antwoord op deze vraag verwijs ik u naar mijn beantwoording bij het Schriftelijk Overleg van 30 mei 2018 (Kamerstuk 33 037, nr. 288). Ik heb hier aangegeven dat hoewel niet bij alle bedrijven die geblokkeerd zijn geweest in verband met de geconstateerde onregelmatigheden met de registraties van runderen in het Identificatie & Registratiesysteem sprake is geweest van opzet zijn er ook bedrijven waarbij dat wel degelijk het geval lijkt. Als het financieel gewin groot is, bestaat er nu eenmaal een prikkel om gegevens onjuist te registreren. Dit risico is ook aanwezig wanneer de Kringloopwijzer bepalend wordt voor de hoeveelheid geproduceerde mest. Daarbij geeft de NVWA aan dat de Kringloopwijzer op dit moment nog niet te handhaven is. Ik blijf met de sector in overleg over de ontwikkeling van de Kringloopwijzer, maar voorziet niet dat op korte termijn met een pilot Kringloopwijzer in relatie tot fosfaatrechten gestart kan worden.

Vraag 21

Wanneer verwacht u de derogatiebeschikking voor 2018-2019?

Antwoord

De derogatiebeschikking is op 31 mei 2018 verleend door de Europese Commissie en op 4 juni 2018 gepubliceerd. De beschikking met nummer (EU) 2018/820, is te vinden via: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L:2018:137:TOC>

Gewijzigde veldcode

Vraag 22

Wat is het tijdsplan voor de onderhandelingen over het volgende actieprogramma en voor de derogatie voor de periode 2020-2024?

Antwoord

Logischerwijs kan de Europese Commissie slechts een derogatiebeschikking verlenen gekoppeld aan de periode waarvoor het actieprogramma geldt. Het huidige actieprogramma geldt voor de periode 2018-2021 en de Europese Commissie heeft derogatie verleend voor de jaren 2018 en 2019 met de mogelijkheid om een aanvraag voor verlenging in te dienen. Wanneer er overeenstemming is bereikt met de Europese Commissie over de in te dienen

handhavingsstrategie (uiterlijk 30 september 2018) zal ik met de Commissie in gesprek gaan over verlenging van de derogatie voor de jaren 2020 en 2021.

Het zevende actieprogramma voor de periode 2022-2026 zal qua planning nauwe samenhang kennen met het traject van herbezinning van het mestbeleid dat ik ben gestart. Een nieuwe derogatieaanvraag voor die jaren zal tegen die tijd en in die context moeten worden gezien.

Vraag 23

Hoe wordt het 'gat' tussen de prognose fosfaatrechten en toegekende rechten verklaard?

Antwoord

Zoals ik heb beschreven in mijn brief van 29 maart 2018 (Kamerstuk 33 037, nr. 281) heeft het 'gat' tussen de prognose van de fosfaatproductie en de toegekende rechten verschillende oorzaken. Ten eerste zijn de fosfaatrechten ook toegekend voor de productie van meststoffen door dieren buiten de melkveehouderij. Ten tweede worden de rechten op forfaitaire basis toegekend. Voor het bepalen van de prognose van de fosfaatproductie van 2018 maakt het CBS zoveel mogelijk gebruik van de werkelijke gegevens. De werkelijke gegevens kunnen ertoe leiden dat de (prognose van de) werkelijke fosfaatproductie anders uitvalt dan bij raming op basis van de forfaitair toegekende rechten te verwachten is.

Vraag 24

Klopt het dat Europese Commissie uitsluitend stuurt op het totale fosfaatplafond, zoals zij dat ook meldt in bijvoorbeeld het Environment Comité?

Antwoord

Zoals ook in het 6e Actieprogramma Nitraatrichtlijn is vastgelegd, houdt de Europese Commissie Nederland zowel aan de nationale als aan de sectorale productieplafonds. Daarnaast betreft het fosfaatrechtenstelsel door de Europese Commissie goedgekeurde staatssteun. In dat verband heeft de Europese Commissie aangegeven dat de hoeveelheid verstrekte fosfaatrechten het sectorale fosfaatproductieplafond voor de melkveehouderij niet mag overschrijden.

Vraag 25

Waarom laat u de Europese Commissie de fosfaatproductie niet afrekenen op daadwerkelijk geproduceerd fosfaat, zoals oorspronkelijk is vastgelegd in het fosfaatplafond?

Antwoord

De Europese Commissie houdt Nederland aan de daadwerkelijk geproduceerde hoeveelheden fosfaat. Aangezien het fosfaatrechtenstelsel goedgekeurde staatssteun betreft, moet Nederland ook het aantal toegekende rechten verantwoorden. In dit verband heeft de Europese Commissie aangegeven dat de hoeveelheid fosfaatrechten het sectorale fosfaatproductieplafond voor de melkveehouderij niet mag overschrijden.

Vraag 26

Kan er een duidelijk overzicht komen van welke bevoegdheden voor handelen met betrekking tot het fosfaatrechtenstelsel een nationale aangelegenheid zijn en welke voorbehouden zijn aan de Europese Commissie?

Antwoord

Binnen de Europese Unie gelden onder meer regels over het milieu en over staatssteun. Op grond van de Nitraatrichtlijn moeten de lidstaten actieprogramma's opstellen om de waterverontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen te verminderen en te voorkomen. Een belangrijk onderdeel van het zesde actieprogramma is het fosfaatrechtenstelsel. De Europese Commissie heeft geoordeeld dat met de invoering van het fosfaatrechtenstelsel staatssteun gemoeid is. Dit stelsel moet dus voldoen aan de Europese staatssteunregels. In dat verband bevat het stelsel ook elementen die verder gaan dan verplicht is op grond van de Nitraatrichtlijn. De Europese Commissie is de enige instantie die bevoegd is om te oordelen of de door de lidstaten te verlenen staatssteun toelaatbaar is, onder toezicht van het Europees Hof van Justitie. De Europese Commissie heeft het fosfaatrechtenstelsel goedgekeurd.

Het invoeren, uitvoeren en toezicht houden op de naleving van het fosfaatrechtenstelsel zijn bevoegdheden van de lidstaat. De bevoegdheden die de Minister daarbij heeft zijn geregeld in de Meststoffenwet. Nederland moet zorgen dat dit overeenkomstig de relevante Europese regels gebeurt. Op grond van artikel 17 van het Verdrag betreffende de Europese Unie (hierna: VEU) ziet de Europese Commissie daarop toe. In dat verband controleert de Europese Commissie of bij de uitvoering van het fosfaatrechtenstelsel gehandeld wordt conform het goedkeuringsbesluit.

Bevoegdheid	Bevoegd	Uitvoering bevoegdheid (m.b.t. fosfaatrechtenstelsel)
Milieu		
Opstellen actieprogramma's	LS	
Ontvangen van actieprogramma's	EC	
Uitvoeren actieprogramma's	LS	> Invoeren fosfaatrechtenstelsel (regelgeving) > Uitvoeren fosfaatrechtenstelsel, o.a.: - Vaststellen fosfaatrecht - Registreren fosfaatrecht - Korting op fosfaatrecht - Knelgevallenvoorziening toepassen - Fosfaatbank
Toezicht op naleving nationale regelgeving ter uitvoering actieprogramma	LS	Toezicht op naleving fosfaatrechtenstelsel door landbouwers
Toezicht op uitvoering actieprogramma's door LS	EC	
Algemeen toezicht op naleving EU milieuregels door LS	EC	
Staatssteun		
Notificeren staatssteunmaatregelen	LS	
Goedkeuren staatssteunmaatregelen	EC	
Uitvoeren staatssteunmaatregelen	LS	Vaststellen op het bedrijf rustende fosfaatrecht
Toezicht op naleving aan staatssteunverlening verbonden nationale voorschriften	LS	Toezicht op naleving fosfaatrechtenstelsel door landbouwers
Toezicht op uitvoering staatssteunmaatregelen door LS	EC	
Algemeen toezicht op naleving staatssteunregels door LS	EC	

Vraag 27

Waarom houdt de Europese Commissie zich bezig met het aantal toegekende fosfaatrechten (in de brief staat dat de Europese Commissie vindt dat deze teruggebracht moeten worden naar een lager niveau)?

Antwoord

De Europese Commissie houdt toezicht op de naleving van de Europese milieu- en staatssteunregels door de lidstaten. In dat kader is het fosfaatrechtenstelsel door de Europese Commissie goedgekeurd. Nu de goedkeuring is verleend, controleert de Europese Commissie of de uitvoering van het stelsel voldoet aan de verleende goedkeuring. In dat verband heeft de Europese Commissie aangegeven dat de hoeveelheid rechten onder het sectorale plafond moet worden gebracht.

Vraag 28

Waar stelt de Europese Commissie dat er niet meer rechten mogen worden uitgegeven dan waar het plafond ruimte voor biedt?

Met opmaak: Markeren

Antwoord

De Europese Commissie heeft dit laten weten tijdens diverse ambtelijke overleggen over het fosfaatrechtenstelsel.

Vraag 29

Hoe vaak heeft u er bij de Europese Commissie voor gepleit om de fosfaatproductie die buiten het Nederlandse milieu wordt afgezet, te kunnen salderen?

Antwoord

Hiervoor verwijs ik naar het antwoord op vraag 6. Dit is in de periode augustus tot en met december 2017 in de contacten met de Europese Commissie aan de orde geweest.

Vraag 30

Klopt het dat ongeveer 35 miljoen kg fosfaat geëxporteerd wordt?

Antwoord

Dit cijfer is niet actueel. Uit cijfers van RVO.nl blijkt dat in 2017 40,2 miljoen kg fosfaat is geëxporteerd.

https://www.rvo.nl/sites/default/files/2017/11/Overzicht_%20export_%20dierlijke_%20mest_%20per_%20jaar.pdf

Gewijzigde veldcode

Vraag 31

Wanneer komt de officiële derogatiebeschikking?

Antwoord

Hiervoor verwijs ik naar het antwoord op vraag 21.

Vraag 32

Tot wanneer loopt het convenant met de veevoederindustrie inzake de hoeveelheid fosfaat in veevoer?

Antwoord

NZO, LTO Nederland, NEVEDI en de VLB hebben met elkaar een overeenkomst gesloten waarin afspraken worden gemaakt over de hoeveelheid fosfor in melkveemengvoer. Deze overeenkomst loopt van 1 januari tot en met 31 december 2018. Ruim voor de einddatum wordt bekeken of de overeenkomst kan worden beëindigd dan wel herzien en daarna verlengd.

Vraag 33

Waarom wordt voor de uitwerking van knelgevallen, bijvoorbeeld de starters, in overleg met de Europese Commissie getreden?

Antwoord

Zoals bekend, is het fosfaatrechtenstelsel door de Europese Commissie goedgekeurd in het kader van staatssteun. De verschillende onderdelen van het stelsel zijn in de goedkeuringsprocedure meegenomen. Zo ook de algemene maatregel van bestuur waarin de aanvullende categorieën knelgevallen zijn vastgelegd. Ook de knelgevallenvoorziening moet immers passen binnen de Europese staatssteunregels. Over een aanpassing van de knelgevallenvoorziening is dan ook overleg met de Europese Commissie nodig om te voorkomen dat met een aanpassing ongeoorloofde staatssteun wordt verleend.

Vraag 34

Hoe is bij de knelgevallenregeling voor starters de 50 procent onderbouwd en is dit juridisch houdbaar?

Antwoord

Zoals in de brief aan uw kamer van 12 juli 2017 (Kamerstuk 34 532, nr. 100) is aangegeven, heeft de onafhankelijke Commissie knelgevallen fosfaatrechten (Commissie Kalden) geadviseerd om voor starters een tegemoetkoming te hanteren van 50% van het verschil tussen de feitelijke melkveebezetting op 2 juli 2015 en de op die datum aanwezige stalcapaciteit.

De Commissie Kalden geeft aan dat er reden kan zijn om bepaalde situaties als knelgeval te erkennen, maar dat volledige compensatie tot een veel hogere generieke korting zou leiden voor andere melkveehouders en daarom jegens hen disproportioneel zou zijn. Een gedeeltelijke compensatie brengt tevens tot uitdrukking, dat de betrokken ondernemers met hun beslissingen zelf ook verantwoordelijkheid dragen voor de situatie waarin zij zijn terecht gekomen. De Commissie geeft aan dat melkveehouders en hun financiers konden voorzien dat op enig moment na afschaffing van het Europese melkquotastelsel de introductie van productiebeperkende maatregelen aan de orde zou zijn. De commissie adviseert een compensatie van 50% van het verschil tussen de feitelijke bezetting en de mogelijke bezetting.

Om de door de Commissie Kalden genoemde redenen is de verhoging van het fosfaatrecht voor starters in het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet vastgesteld op 50% van het verschil tussen de fosfaatproductie op de peildatum en de hoeveelheid fosfaat die geproduceerd had kunnen worden met de op de peildatum aanwezige stalcapaciteit.

Vraag 35

Hoe wordt de extra ruimte voor starters omschreven?

Antwoord

Indien ik overeenstemming kan bereiken met de Europese Commissie zal ik het initiatief nemen om de algemene maatregel van bestuur zodanig aan te passen dat ondernemers die op de peildatum beschikten over melkvee (jongvee), maar nog geen melk produceerden, ook in aanmerking kunnen komen voor compensatie.

Vraag 36

Wat wordt verstaan onder stalcapaciteit voor deze specifieke groep starters? Gaat dit om bestaande stalcapaciteit of in aanbouw zijnde capaciteit?

Antwoord

Het betreft de aanwezige stalcapaciteit. Een stal in aanbouw biedt geen capaciteit voor het houden van melkvee.

Vraag 37

Hoeveel fosfaatrechten zijn er in de eerste vijf maanden van 2018 afgeroomd ten behoeve van de fosfaatbank? Kunt u een overzicht per maand verstrekken?

Antwoord

In onderstaand overzicht staat per maand het aantal afgeroomde fosfaatrechten (kg fosfaat) dat is toegevoegd aan de fosfaatbank. De cijfers zijn afgerond.

Per maand:

01-2018	24.500
02-2018	39.500
03-2018	30.000
04-2018	28.500
05-2018	17.500
06-2018*	4.000

*t/m 7 juni 2018

Vraag 38

De toekenning van fosfaatrechten uit de fosfaatbank is nog niet uitgewerkt; wanneer kan de Kamer deze tegemoet zien?

Antwoord

De regeling voor de opzet van de fosfaatbank wordt op dit moment voorbereid. Ik streef naar afronding van de regelingstekst deze maand. Zo spoedig mogelijk daarna zal ik de relevante sectorvertegenwoordigers consulteren, waarna de regeling wordt voorgehangen aan uw Kamer.

Vraag 39

Waarom kiest u er niet voor om de fosfaatrechten uit de fosfaatbank voor 2018 niet uit te geven, maar in te zetten als overbrugging voor de knelgevallen?

Antwoord

5.2 De systematiek van een fosfaatbank, waarbinnen slechts een beperkte en gelimiteerde fosfaatproductie/jimte te verdelen is, — zich niet verhoudt zich niet tot de wijze waarop met knelgevallen moet worden omgesprongen. Bij knelgevallen spelen er onbillikheden van overwegende aard. Als dit algemeen onderkend wordt, dient voor deze gevallen vooraf vast te staan of zij in aanmerking komen voor een tegemoetkoming, en in welke mate. De beperkte omvang van de fosfaatbank en de moeilijke afbakening van een aanvullende categorie knelgevallen maakt dat de kans groot is dat 5.2 — bij gebrek aan ruimte — slechts een deel van die categorie gebruik van kan maken van de maatregel 5.2. Of dat de mate van tegemoetkoming vooraf onzeker is.

Ontheffingen uit de fosfaatbank moeten bovendien strekken tot bevordering van de grondgebondenheid of het stimuleren van jonge landbouwers in Nederland. Op die manier wordt grondgebondenheid gestimuleerd. De Europese Commissie heeft het belang hiervan benadrukt. Nederland is hier aan gebonden. 5.2

Met opmaak: Markeren

Vraag 40

Welke concrete stappen hebben de banken na het gesprek met u gezet om knelgevallen met financiële risico's te begeleiden?

Antwoord

De banken waren al bezig met een beoordeling van de individuele gevallen, zij hebben aangegeven deze beoordeling zorgvuldig voort te zetten. Mijn brief van 29 maart 2018 biedt ook de banken meer duidelijkheid over de kaders waarbinnen de overheid opereert.

Vraag 41

Kunt u aangeven wanneer er precies duidelijkheid is voor de vleesveehouderij? Is dit nog voor de zomer?

Antwoord

Ik acht het van groot belang dat de vleesveehouderij spoedig weet waar zij aan toe is. In mijn brief aan uw Kamer van 29 maart jl. (Kamerstuk 33 037, nr. 281) heb ik aangegeven te streven naar invoering van de beleidsregel en de vrijstellingsregel per 1 juli a.s. Ik ben hiervoor echter afhankelijk van overleg met de Europese Commissie, dit overleg is momenteel nog gaande. Ik kan op dit moment dan ook nog geen uitsluitsel geven over wanneer de aangekondigde regels in werking kunnen treden.

Vraag 42

Geldt de duidelijkheid voor de vleesveehouderij dan ook voor gecombineerde bedrijven met bijvoorbeeld melkvee en vleesvee?

Antwoord

Ook voor bedrijven waar zowel melkvee als vleesvee wordt gehouden zal de beleidsregel verduidelijken voor welk jongvee men over rechten moet beschikken.

Vraag 43

Kunt u uitgebreid ingaan op de controle rond Identificatie en Registratie (I&R), waarbij u tevens ingaat op de vragen hoe vaak en door wie hierop controle plaatsvindt en of er een automatisch meldsysteem is als er dieren met regelmaat worden afgevoerd naar een ander bedrijf niet zijnde een veehandelaar?

Antwoord

Bij de controle in het kader van de vrijstellingsregeling fosfaatrechten zoogkoeienhouderij zal gebruik gemaakt worden van de I&R registratie.

Jongvee dat gehouden wordt op een vleesveebedrijf dat zich aangemeld heeft voor de vrijstellingsregeling, wordt op basis van hun individuele I&R nummers nagetrokken/gevolgd, zodat achteraf gecontroleerd kan worden of deze dieren later niet alsnog op melkveebedrijven worden gehouden. Indien uit controle blijkt dat in een kalenderjaar een bepaald vrouwelijk rund is afgevoerd naar een melkproducerend bedrijf of op een later moment op een melkproducerend bedrijf gehouden wordt, dan geldt de vrijstelling niet en had de betreffende ondernemer over fosfaatrechten voor al zijn melkvee moeten beschikken.

Het ontwerp van een automatisch meldsysteem voor deze situatie is complex. Voorlopig zet ik daarom in op gezamenlijke controle door NVWA en RVO.nl middels de I&R registratie in combinatie met fysieke controles. 5.2

Vraag 44

Kunt u garanderen dat melkvee die eenmaal code 120 heeft gekregen nooit meer teruggezet kan worden naar een code die betrekking heeft op melk leverend of droogstand?

Antwoord

Zoals ik in het Schriftelijk Overleg van 30 mei 2018 (Kamerstuk 33 037, nr. 288) heb aangegeven, vindt de controle op fosfaatrechten plaats op basis van de werkelijke situatie. Uitgangspunt is de definitie van melkvee in de wet. De diercoderingen worden niet door de overheid geregistreerd, of 5.2

wordt gebruik gemaakt van de I&R gegevens van het bedrijf, en de gegevens betreffende de melkleveranties. Op grond hiervan wordt bepaald over hoeveel fosfaatrechten een melkveehouder moet beschikken. RVO.nl en NVWA doen een risicoanalyse op basis waarvan in aanvulling op de administratieve controle, fysieke controles plaatsvinden. Als een weidekoe in een later stadium opnieuw melkvee wordt, zal de betreffende ondernemer met terugwerkende kracht over fosfaatrechten moeten beschikken. 5.2

Met opmaak: Lettertype: Verdana, 9 pt, Niet Cursief, Tekstkleur: Auto

Vraag 45

Waarom is in de rapportage van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) geen correctie doorgevoerd vanwege de leegstaande stallen inzake fipronil?

Antwoord

De prognose van het CBS is bedoeld om een beeld te krijgen van de fosfaat- en stikstofproductie in 2018. Hoewel er in een aantal gevallen nog steeds sprake is van leegstand van stallen, verwacht het CBS dat deze leegstand af zal nemen. De invloed van de leegstand op de totale fosfaat- en stikstofproductie door de pluimveehouderij zal daarmee in 2018 beperkt zijn. In de volgende prognose zal het aantal stuks pluimvee gebaseerd zijn op de opgave in de Landbouwtelling. Eventuele leegstand die dan nog voorkomt, is dan automatisch verdisconteerd.

Vraag 46

Hoeveel stallen staan er nog leeg in verband met de fipronilaffaire en wat betekent dit voor de fosfaatproductie?

Antwoord

Leegstand tussen de ronden is gebruikelijk en kan korter of langer duren. Reden van leegstand wordt niet geregistreerd. Voor zover bekend bij de NVWA staan op dit moment 22 stallen leeg. De exacte gevolgen van leegstand op de fosfaatproductie in de pluimveehouderij zijn nog niet bekend, maar zoals in het antwoord op vraag 45 aangegeven, zullen deze naar verwachting beperkt zijn.

Vraag 47

Op basis van welke gegevens en analyses is de samenstelling van krachtvoer en ruwvoer bepaald? Kunt u een gedetailleerd antwoord geven?

Antwoord

De samenstelling van mengvoer van melkvee en varkens in de prognose is gebaseerd op gegevens van Nevedi. Voor de jaarlijkse publicatie van de fosfaat- en stikstofproductie door CBS wordt voor alle mengvoer en enkelvoudig droog voer gebruik gemaakt van voerjaaroverzichten van RVO.nl. Gegevens over de afzet en de samenstelling van vochtrijke krachtvoerders zijn afkomstig van de Overleggroep Producenten Natte Veevoerders (OPNV). Voor ruwvoer worden de graslandopbrengsten gebaseerd op jaarlijks CBS-onderzoek naar graslandgebruik, de snijmaïsoopbrengsten zijn gebaseerd op gegevens van het bedrijveninformatienet van Wageningen Economic Research. De samenstelling van ruwvoer is gebaseerd op gegevens van Eurofins Agro. Deze gegevens betreffen heel Nederland.

Vraag 48

Waarom worden de cijfers van de landbouwtelling voor het CBS gebruikt en vanaf volgend jaar de gegevens van I&R? Zijn daar grote verschillen te verwachten? Zo ja, welke?

Antwoord

Het CBS maakt voor het bepalen van de fosfaat- en stikstofproductie gebruik van de cijfers die bij de huidige stand van zaken het meest betrouwbaar zijn. Dat betekent dat voor rundvee de gegevens uit het I&R worden gehanteerd. Voor andere diercategorieën worden rechtstreeks de gegevens van de landbouwtelling gehanteerd, de basis voor deze categorieën is de opgave die ondernemers doen bij RVO.nl. Blijkens nieuwe inzichten kan het I&R ook voor andere diercategorieën als basis dienen, daarom zal het I&R in 2018 ook voor pluimvee, schapen en geiten ten grondslag liggen aan de berekening van de fosfaat- en stikstofproductie. Voor varkens blijkt het I&R onvoldoende detailgegevens te bevatten. Er valt op dit moment nog niets te zeggen over eventuele verschillen.

Vraag 49

Welke gevolgen voor de toekomst van de melkveehouderij kan het niet of onvoldoende beschikbaar zijn van proefstallen hebben?

Antwoord

In proefstallen vinden metingen plaats van de ammoniakemissie van nieuwe stalsystemen. Innovatieve veehouders en toeleverende bedrijven dragen met het testen van nieuwe systemen bij aan het tot stand komen van innovaties op dit gebied. Deze werkwijze blijkt succesvol te zijn, en draagt daarmee bij aan een toekomstbestendige melkveehouderij. Zoals bij mijn antwoord op vraag 2 aangegeven zijn er tot een bepaald niveau aanvullende maatregelen mogelijk om met een lagere stalbezetting ook aan de meetverplichtingen, verbonden aan de proefstalstatus, te voldoen. Alleen in uitzonderlijke omstandigheden kunnen de metingen niet worden volbracht. Ik heb geen aanleiding te verwachten dat het aantal stallen met een proefstalstatus zodanig zal afnemen dat de ontwikkeling van nieuwe concepten, en daarmee de toekomst van de melkveehouderij in gevaar komt.

Vraag 50

Hoeveel bedrijven hebben hun beschikking fosfaatrechten nog niet ontvangen, wat is de reden hiervan en worden deze bedrijven geconfronteerd met boetes?

Antwoord

Het merendeel van de bedrijven heeft in januari 2018 de beschikking fosfaatrechten ontvangen. Ondernemers die menen in aanmerking te komen voor fosfaatrechten en geen beschikking hebben ontvangen kunnen hiertoe een verzoek indienen bij RVO.nl. Enkele honderden ondernemers hebben hiervan gebruik gemaakt, voornamelijk bedrijven waar vleesvee wordt gehouden. De bedrijven waar vleesvee wordt gehouden ontvangen hun beschikking na afstemming met de Europese Commissie over de beleidsregel met betrekking tot jongvee en de vrijstellingsregeling voor zoogkoeienhouders. Dit om te voorkomen dat betreffende ondernemers ten onrechte fosfaatrechten toegekend krijgen. De ondernemers die geen vleesvee houden ontvangen zo spoedig mogelijk na hun verzoek een beschikking fosfaatrechten.

Vraag 51

Klopt het dat er bij RVO nog steeds een achterstand is in het verwerken van bezwaren?

Antwoord

Nee, dit klopt niet. Inmiddels hebben ruim 5900 ondernemers bezwaar ingediend met betrekking tot de fosfaatrechten. Ik vind het belangrijk dat deze ondernemers snel weten waar zij aan toe zijn. In het belang van deze ondernemers moet deze duidelijkheid wel op basis van zorgvuldigheid worden verschaft. RVO.nl stelt alles in het werk om de grote hoeveelheid bezwaarschriften zorgvuldig en binnen de wettelijke termijnen af te handelen. Wettelijk geldt een termijn van 6 weken, die eenmaal met 6 weken kan worden verlengd. Voor een eventuele verdere verlenging van de beslistermijn is instemming van de ondernemer vereist of moet sprake zijn van het opvragen van aanvullende informatie. Zoals ook in de beantwoording op vraag 13 aangeven, zijn er reeds 2000 bezwaren met betrekking tot de fosfaatrechten behandeld en in 95% van de gevallen zijn deze bezwaren tijdig behandeld of is de beslistermijn verlengd met instemming van de ondernemer.

Vraag 52

Kunt u in een schematisch overzicht aangeven: de hoeveelheid bezwaren en klachten en overige? Kunt u dit uitsplitsen naar aard van het bezwaar, klacht of overig? Kunt u hierbij een overzicht geven van wanneer het bezwaar, klacht of overig is ingediend?

Antwoord

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de ingediende bezwaren en klachten met betrekking tot het fosfaatreductieplan en het fosfaatrechtenstelsel. Het is mij niet duidelijk wat met de term overig wordt bedoeld, deze komt daarom niet terug in de tabel. Gelet op met name het grote aantal ingediende bezwaren is een uitsplitsing in aard en indieningsdata binnen de gevraagde termijn van beantwoording niet te geven.

	Bezwaren	Klachten
Fosfaatreductieplan 2017	10.716	11
Fosfaatrechtenstelsel	5.900	13

Vraag 53

Klopt het dat er nog bezwaren open staan die al in 2017 zijn ingediend?

Antwoord

Dit klopt, deze bezwaren hebben betrekking op de Regeling Fosfaatreductieplan 2017. Een groot deel van de relaties heeft gevraagd om uitstel om financiële stukken aan te kunnen leveren ter onderbouwing van hun zaak.

Vraag 54

Klopt het dat er bedrijven zijn die in de eerste weken van januari bezwaar hebben gemaakt en nu nog geen uitsluit hebben? Zo ja, om hoeveel bedrijven gaat dit?

Antwoord

Dit klopt, dit gaat om 63 bedrijven. In ruim de helft van deze zaken is de beslistermijn met instemming van de ondernemer verlengd. In de overige gevallen is de beslistermijn overschreden,

RVO.nl streeft ernaar deze zo spoedig mogelijk te behandelen. Oorzaak van de vertraagde afhandeling van deze zaken is het nog lopende overleg met de Europese Commissie over de oplossingsrichting voor vleesvee.

Vraag 55

Hoeveel weken (of maanden) duurt het voordat een bezwaar wordt opgepakt? Zit er verschil in de aard van het bezwaar? Zo ja, welke?

Antwoord

Elk bezwaarschrift wordt binnen maximaal 2 weken na binnenkomst opgepakt en in het kader van zorgvuldigheid wordt elke ondernemer binnen deze 14 dagen gebeld door de behandelend jurist. De aard van het bezwaar verschilt per onderwerp en qua gronden. Dit bepaalt mede de complexiteit van een bezwaarzaak. De complexiteit van een zaak invloed hebben op de doorlooptijd.

De doorlooptijd van de behandeling van bezwaren in het kader van de Regeling fosfaatreductieplan 2017 is gemiddeld 12 weken.

De doorlooptijd van de behandeling van bezwaren in het kader van fosfaatrechten is gemiddeld 11 weken.

Zie ook het antwoord op vraag 13.

Vraag 56

Hoeveel klachten zijn er over de behandeling/afhandeling van fosfaatrechten bij de Nationale ombudsman terecht gekomen?

Antwoord

Zoals bij vraag 52 aangegeven zijn er in het kader van het fosfaatrechtenstelsel 13 klachten ingediend in het kader van het fosfaatrechtenstelsel.

Voordat een klacht wordt behandeld door de Nationale Ombudsman moet deze eerst door de klager worden gemeld bij de overheidsinstantie waar de klacht over gaat.

Het is mij niet bekend hoeveel van de 13 klachten over het fosfaatrechtenstelsel er bij de Nationale ombudsman zijn ingediend.

Vraag 57

Waarom blijft de pilot Kringloopwijzer achterwege nu blijkt dat de fraude veel minder omvangrijk was dan in eerste instantie gedacht?

Antwoord

Hiervoor verwijs ik naar het antwoord op vraag 20.

Vraag 58

Klopt het dat de status van proefstal in gevaar komt bij bedrijven die hun stal niet volledig hebben benut en hoe gaat u met deze situatie om?

Antwoord

Ik verwijs hiervoor naar de antwoorden op vraag 2 en 11.

Vraag 59

Kunt u uitgebreid reageren op de concept-Algemene Maatregel van Bestuur van de actiegroep Innovatief uit de Knel?

Antwoord

De groep Innovatief uit de Knel heeft zich ingespannen voor ondernemers met onomkeerbare investeringsverplichtingen die als gevolg van het fosfaatrechtenstelsel in de problemen komen. Innovatief uit de Knel heeft hiertoe onder meer een voorstel gedaan over een aanvulling op de bestaande AMvB om ondernemers met onomkeerbare investeringsverplichtingen te helpen. Dit voorstel is met mij en mijn ambtenaren gedeeld en besproken. 5.2

5.2

Het voorstel van Innovatief uit de Knel bestaat eruit de AMvB knelgevallen uit te breiden. Hiertoe wordt een extra categorie bedrijven gedefinieerd. Het gaat dan om melkleverende bedrijven die tussen 1 januari 2013 en 31 december 2015 onomkeerbare financiële verplichtingen zijn aangegaan voor het (ver)bouwen van een melkveestal.

Ondernemers moeten als bewijs aantonen dat zij:

- Voor 2 juli 2015 de noodzakelijke vergunningen voor de (ver)bouw hebben aangevraagd.
- Tussen 1 januari 2013 en 31 december 2015 onomkeerbare financiële verplichtingen zijn aangegaan.
- Tussen 1 januari 2013 en 31 december 2015 zijn gestart met de bouw van een stal
- Ten minste € 250.000 hebben geïnvesteerd in de (ver)bouw van een stal.
- 1 januari 2017 de bouwwerkzaamheden hebben voltooid.

Met opmaak: Lettertype: Verdana, 9 pt

Met opmaak: Lijstlijnea, Met opsommingstekens + Niveau: 1
+ Uitgelijnd op: 0 cm + Inspringen op: 0,63 cm

Met opmaak: Lettertype: Verdana, 9 pt

Met opmaak: Lettertype: Verdana, 9 pt

Indien het bedrijf niet grondgebonden is, wordt de generieke korting toegepast. De compensatie betreft voorts de volledige fosfaatproductiebehoefte van het bedrijf. Er wordt een drempel voorgesteld van een verhoging van tenminste 10% van de behoefte.

Proefstalstatushouders met een beschikking afgegeven voor 31 december 2015 en onomkeerbare investeringsverplichtingen aangegaan tussen 1 januari 2013 en 31 december 2015 worden volledig gecompenseerd.

Innovatief uit de Knel schat in dat middels deze aanpassing 800 melkveebedrijven worden bereikt en circa 1,3 miljoen kilogram aan rechten wordt toegekend.

Ik neem u graag mee in de hoofdlijnen van mijn reactie op dit voorstel.

In het proces om te komen tot een omschrijving van een knelgevallencategorie voor investeerders, is Innovatief Uit de Knel met hetzelfde probleem geconfronteerd als de Commissie Kalden. Het is niet goed mogelijk om de groep bedrijven die als knelgeval zou moeten worden aangemerkt af te bakenen. De voorwaarden die door Innovatief uit de Knel zijn opgesteld zijn onvoldoende sluitend om de categorie scherp te definiëren. Dit betekent dat het ook niet is in te schatten hoeveel fosfaatrechten er gemoed zouden zijn met deze faciliteit. Het cijfer van 1,3 miljoen kilogram is daarmee onzeker. Mede gelet op de onzekerheden ten aanzien van de geprognosticeerde fosfaatproductie in 2018 en het feit dat er reeds meer rechten zijn toegekend dan het productieplafond, zou bij invoering van het voorstel van Innovatief uit de Knel een extra generieke korting op de rechten die zijn toegekend aan niet-grondgebonden melkveehouders nodig zijn om overschrijding van het plafond te voorkomen.

Naast deze overwegingen is er een en ander aan te merken op onderdelen van het voorstel. Zo neemt Innovatief uit de Knel ondernemersbeslissingen mee die in de periode van 1 januari 2013 tot 31 december 2015 hebben geleid tot investeringen. Dit is een jaar eerder dan de startdatum van de Commissie Kalden en loopt door na de peildatum van 2 juli 2015. Deze periode is erg ruim en overschrijdt bovendien de peildatum, waarbij anticiperend gedrag dus niet kan worden uitgesloten. Er is geen sluitende onderbouwing voor deze verruimde periode.

Verder stelt Innovatief uit de Knel voor dat ondernemers een bepaald absoluut bedrag van € 250.000 moeten hebben geïnvesteerd in hun bedrijf. Daarmee worden kleinere bedrijven, waarvoor een kleinere investering grote consequenties kan hebben, uitgesloten. Tegelijkertijd komen grote bedrijven, waarvoor een dergelijke investering niet onoverkomelijk is, wel in aanmerking. Verder volgt uit voorgelegd voorstel dat de bedrijven volledig worden gecompenseerd. Dit staat haaks op het advies van de Commissie Kalden, zoals beschreven in vraag 34.

Tot slot hanteert Innovatief uit de Knel een volledige compensatie van de fosfaatproductiebehoefte. Dit staat op gespannen voet met het advies van de Commissie Kalden die adviseert voor categorieën waarbij de situatie direct samenhangt met ondernemersbeslissingen, te kiezen voor een gedeeltelijke compensatie, namelijk 50%.

Al met al moet ik helaas concluderen dat het voor Innovatief uit de Knel, net als voor de Commissie Kalden niet is gelukt om een sluitende voorziening voor melkveehouders met onomkeerbare investeringsverplichtingen te ontwerpen.

Vraag 60

Hoeveel fosfaat wordt er geëxporteerd naar landen waar schaarste heerst?

Antwoord

De belangrijkste bestemmingen voor geëxporteerde mest zijn Duitsland, Frankrijk en België. Daarnaast wordt er ook mest geëxporteerd naar Polen en Tsjechië, echter de hoeveelheid is beperkt (<1%).

Vraag 61

Kunt u inzichtelijk maken hoeveel biodynamische bedrijven koeien hebben moeten inleveren in verband met het door de sector bedachte fosfaatreductieplan, inclusief het aantal koeien?

Vraag 62

Kunt u inzichtelijk maken hoeveel biologische bedrijven koeien hebben moeten inleveren in verband met het door de sector bedachte fosfaatreductieplan, inclusief het aantal koeien?

Vraag 63

Kunt u inzichtelijk maken hoeveel gangbare bedrijven koeien hebben moeten inleveren in verband met het door de sector bedachte fosfaatreductieplan, inclusief het aantal koeien?

Antwoord op vragen 61, 62 en 63

De aard van het fosfaatreductieplan maakt dat ik geen zicht heb op het aantal bedrijven dat dieren heeft moeten afstoten als gevolg van het fosfaatreductieplan en de hoeveelheid dieren die het betreft. Ondernemers konden ervoor kiezen om geen dieren af te stoten, maar een geldsom te betalen (een hoge geldsom of een solidariteitsgeldsom). Hoe verschillende ondernemers hier per subsector mee om zijn gegaan heb ik niet in beeld. Wel geeft de vierde kwartaalrapportage fosfaatreductieplan van het CBS die ik bij brief van 23 januari aan uw Kamer heb verzonden (Kamerstuk 33 037 nr. 252) een overzicht van het aantal dieren waarmee de melkveehouderij in totaal is gekrompen. Ik wil erop wijzen dat de schade voor de sector als geheel groot zou zijn geweest indien de maatregelen van het fosfaatreductieplan waren uitgebleven.

Vraag 64

Kunt u inzichtelijk maken hoeveel bedrijven er vallen onder de definitie van grondgebondenheid van de organisatie Netwerk GRONDig en kunt u daarbij eveneens inzichtelijk maken hoeveel grondgebonden bedrijven (volgens de definitie van Netwerk GRONDig) koeien hebben moeten inleveren in verband met het door de sector bedachte fosfaatreductieplan, inclusief het aantal koeien?

Vraag 65

Kunt u inzichtelijk maken hoeveel bedrijven er vallen onder de definitie van grondgebondenheid van LTO Nederland, en kunt u daarbij eveneens inzichtelijk maken hoeveel grondgebonden bedrijven (volgens de definitie van LTO Nederland) koeien hebben moeten inleveren in verband met het door de sector bedachte fosfaatreductieplan, inclusief het aantal koeien?

Antwoord op vragen 64 en 65

In 2016 was circa een derde van de melkveebedrijven grondgebonden. Zowel LTO/NZO als Netwerk GRONDig hanteren een strengere definitie, volgens welke minder bedrijven als grondgebonden zijn aan te merken. Aangezien deze definities afwijken van de wettelijke bepalingen en de registratiesystemen die daarop gebaseerd zijn, heb ik de gevraagde aantallen niet beschikbaar. Verder verwijs ik naar het antwoord op de vragen 61, 62 en 63.

Vraag 66

Kunt u inzichtelijk maken hoeveel koeien van zeldzame rassen er in Nederland gehouden worden, inclusief een onderverdeling naar type bedrijf: gangbaar, biologisch en biodynamisch?

Antwoord

De Stichting Zeldzame Huisdierrassen (SZH) geeft onderstaande cijfers over het aantal dieren van zeldzame huisdierrassen ouder dan twee jaar. Een onderverdeling naar gangbaar biologisch of biodynamisch is niet beschikbaar.

Ras aantallen 2017	> 2 jaar totale populatie	>2 jaar melkvee
Lakenvelder	2200	100
Fries Hollands	2129	2129
Roodbont Fries	400	300
Blaarkop	1603	800
Brandrood	1150	100
Witrik (zeldzaam kleurslag)	500	200

Bron: SZH (2018).

Vraag 67

Kunt u inzichtelijk maken hoeveel koeien van zeldzame rassen er naar de slacht gebracht zijn in verband met het door de sector bedachte fosfaatreductieplan, inclusief een onderscheid tussen gangbare, biologische en biodynamische bedrijfstypen?

Antwoord

Mijn ministerie heeft de gevraagde aantallen niet systematisch beschikbaar. Volgens de SZH waren er eind 2017 20% minder runderen van zeldzame rassen dan in 2016 hetgeen betekent dat er ongeveer 2.000 dieren afgevoerd zijn. Een deel daarvan heeft betrekking op afvoer van koeien van zeldzame rassen gehouden op melkveebedrijven, hetgeen betekent dat de oorzaak van de afvoer niet zonder meer kan worden toegeschreven aan het fosfaatreductieplan 2017.

Vraag 68

Kunt u inzichtelijk maken wat de financiële schade is van het door de sector bedachte fosfaatreductieplan voor alle biodynamische bedrijven in verhouding tot de totale omzet in de biodynamische melkveehouderij?

Vraag 69

Kunt u inzichtelijk maken wat de financiële schade is van het door de sector bedachte fosfaatreductieplan voor alle biologische bedrijven in verhouding tot de totale omzet in de biologische melkveehouderij?

Vraag 70

Kunt u inzichtelijk maken wat de financiële schade is van het door de sector bedachte fosfaatreductieplan voor alle gangbare bedrijven in verhouding tot de totale omzet in de gangbare melkveehouderij?

Antwoord op vragen 68, 69 en 70

Ik neem aan dat met financiële schade bedoeld wordt op de financiële gevolgen voor bedrijven van het afvoeren van melkvee. Daarvoor verwijs ik naar het antwoord op de vragen 61, 62 en 63. Ten algemene merk ik wel op dat de reductie van de melkveestapel zowel in het belang van het milieu als in het economisch belang van de sector zelf was. Vandaar dat de sector zelf maatregelen heeft voorgesteld en uw Kamer wetgeving hiertoe heeft aangenomen. Hoewel er dus sprake kan zijn van financiële schade op bedrijfsniveau, zou de schade voor de sector als geheel groter zijn indien de maatregelen waren uitgebleven.

Vraag 71

Is de veronderstelling juist dat bij de toekenning van fosfaatrechten en de bepaling van de bijbehorende omvang van 85,4 miljoen kilogram het effect van het voerspoor niet is meegenomen?

Antwoord

Dit is juist. Ik vind het belangrijk om te markeren dat de toekenning van de rechten is bepaald op basis van de situatie in 2015.

Bij brief van aan uw Kamer van 12 juli 2017 (Kamerstukken 34 532, nr. 100) is de grondslag van de toekenning van de fosfaatrechten uiteengezet. Aan de basis van de toekenning ligt de forfaitaire fosfaatproductie op de peildatum, berekend aan de hand van de hoeveelheid melkvee op 2 juli 2015 en de excretieforfaits voor het jaar 2015. De resultaten van het voerspoor worden wel meegenomen voor de bepaling van de werkelijke productie van fosfaat in een kalenderjaar.

Vraag 72

Is de veronderstelling juist dat de Europese Commissie vooral de garantie wenst dat de fosfaatproductie onder het nationale fosfaatplafond blijft, met als afgeleide de garantie dat de fosfaatproductie van de melkveehouderij onder het melkveefosfaatplafond blijft, en dat de omvang van de toegekende fosfaatrechten ten opzichte van het melkveefosfaatplafond in dat opzicht minder relevant is mede vanwege de effecten van het voerspoor?

Antwoord

De Europese Commissie kijkt zowel naar de naleving van de productieplafonds als naar de hoeveelheid toegekende fosfaatrechten, in verband met de staatssteungoedkeuring. Zie verder het antwoord op vraag 27.

Vraag 73

Is het mogelijk om melkveehouders voor 10 procent voor hun totaal aan fosfaatrechten, fosfaatrechten te laten leasen zonder afroaming of op andere wijze flexibiliteit mogelijk te maken?

Antwoord

Ik verwijs hiervoor naar het antwoord op vraag 5.

Vraag 74

Is de veronderstelling juist dat ten aanzien van de startende bedrijven die op 2 juli 2015 hoofdzakelijk of uitsluitend jongvee hadden en extra fosfaatrechten toegekend kunnen krijgen bij 'de op 2 juli 2015 aanwezige stalcapaciteit voor melkvee' ook de in aanbouw zijnde stalcapaciteit meegenomen wordt, omdat de onomkeerbare financiële verplichtingen ook de in aanbouw zijnde stalcapaciteit betreffen?

Antwoord

Ik verwijs hiervoor naar het antwoord op vraag 36.

Vraag 75

Waarom vallen startende bedrijven die op 2 juli 2015 nog geen melk leverden en op de peildatum ook nog geen jongvee hadden, maar wel een nieuwe stal hebben gebouwd en onomkeerbare financiële verplichtingen zijn aangegaan nog steeds buiten de knelgevallenregeling, terwijl de omvang van de betreffende groep bedrijven naar verwachting miniem is en er ook sprake kan zijn van omschakeling naar een biologische melkveehouderij?

Antwoord

De Commissie Kalden heeft in haar afweging scherp oog gehad voor de proportionaliteit van de voorziening. Dat wil zeggen dat in de weging van verschillende elementen niet alleen het belang van degenen die met een knelgevallenvoorziening worden geholpen is beschouwd, maar ook het belang van degenen die daar de rekening voor betalen. De Commissie Kalden heeft daarom geadviseerd maximaal zeker te stellen dat het effect van de knelgevallenvoorziening wordt beperkt tot een stijging van het generieke kortingspercentage met maximaal 1%-punt. Daartoe heeft de commissie de categorieën strikt gedefinieerd. Zoals ik in mijn brief van 16 mei 2018 (Kamerstuk 33037 nr. 285) heb vermeld, ben ik voornemens de knelgevallenvoorziening aan te passen, zodat ook starters die later dan 2 juli 2015 zijn gaan melken in aanmerking kunnen komen voor de knelgevallenvoorziening. Daarmee blijf ik in lijn met het advies van de Commissie Kalden, mits ik de voorwaarde dat op de peildatum melkvee (jongvee) aanwezig was overeind houdt. De Commissie Kalden heeft de noodzaak van een heldere afbakening steeds in het oog gehouden en op een zorgvuldige manier bepaald aan de hand van welke criteria een melkveehouder kan aantonen een nieuw bedrijf te zijn begonnen. Daar sluit ik bij aan in de keuze ik kies er daarom

~~voorom~~ de categorie starters niet te verruimen tot bedrijven die op de peildatum nog geen jongvee hadden.

Vraag 76

Bent u zich ervan bewust dat in de brief van 2 juli 2015 (Kamerstuk 33 979, nr 98) en de brief van 3 maart 2016 (Kamerstuk 33 979, nr 108) de indruk werd gewekt bij starters dat indien zij onomkeerbare investeringsverplichtingen waren aangegaan zij aanspraak zouden kunnen maken op de knelgevallenvoorziening en is het daarom aan hen te wijten dat zij ervoor gekozen hebben om door te gaan in 2015 en 2016, aangezien zij pas in september 2016 met het sturen van de wet voor de invoering van een stelsel van fosfaatrechten naar de Tweede Kamer ermee werden geconfronteerd geen aanspraak te kunnen maken op de knelgevallenvoorziening?

Antwoord

Ik ben mij ervan bewust dat de aankondiging van het fosfaatrechtenstelsel onrust heeft veroorzaakt bij veel melkveehouders. Ik begrijp ook goed dat ondernemers op dat moment hebben gezocht naar houvast in de communicatie vanuit de overheid. Ik deel de opvatting niet dat ondernemers ervan uit konden gaan dat zij hoe dan ook in aanmerking zouden kunnen komen voor een knelgevallenvoorziening. Aangezien er op dat moment nog geen wetsvoorstel lag, laat staan een verdere uitwerking van de knelgevallencategorieën en de compensatie die daarvoor zou worden geboden, konden zij daar niet op rekenen.

Vraag 77

Op welke termijn komt u met de Algemene Maatregel van Bestuur voor de aanpassing van de knelgevallenvoorziening voor bedrijven die niet melkten, maar wel jongvee hadden op 2 juli 2015 en waarom heeft u toestemming nodig voor deze aanpassing van de knelgevallenvoorziening van de Europese Commissie?

Antwoord

Ondernemers die in de problemen zijn geraakt door het fosfaatrechtenstelsel en mogelijk aanspraak zouden kunnen maken op de gewijzigde knelgevallenvoorziening, moeten zo snel mogelijk weten waar zij aan toe zijn. Zoals ik ook in mijn antwoord op vraag 5 aangeef, moet een aanpassing van de algemene maatregel van bestuur met de Europese Commissie worden besproken. Ik ga er vanuit dat de Europese Commissie snel een oordeel zal geven over de voorgenen wijziging. Tot die tijd kan ik echter nog geen termijn noemen voor deze aanpassing van de knelgevallenvoorziening.

Vraag 78

Waar baseert u uw conclusie op dat de categorie ondernemers met onomkeerbare financiële verplichtingen onvoldoende is af te bakenen, terwijl via criteria als het beschikken over een voor 2 juli 2015 aangevraagde vergunning, het aantonen van binnen een bepaalde termijn voor 2 juli 2015 aangegane onomkeerbare financiële verplichting (accountantsverklaring), het aantonen dat voor 2 juli 2015 is begonnen met de bouw van nieuwe stalruimte voor melkvee, een ondergrens voor het investeringsbedrag en het aantonen dat de nieuwe stal voor een bepaalde datum na 2 juli 2015 is opgeleverd, voor een duidelijke afbakening gekozen kan worden?

Antwoord

Mijn conclusie is mede gebaseerd op het advies van de Commissie Kalden. De Commissie geeft een sterke onderbouwing van haar constatering dat het niet mogelijk is om de categorie ondernemers met onomkeerbare financiële verplichtingen zodanig af te bakenen dat wordt voorkomen dat de knelgevallenvoorziening disproportioneel uitpakt voor niet-grondgebonden ondernemers, gegeven de extra korting die hen treft. De meeste in de vraag genoemde criteria zijn van toepassing voor een groot deel van de melkveehouders, en daarmee niet onderscheidend genoeg. Het criterium van een absolute ondergrens voor het investeringsbedrag zou bovendien grote ondernemers bevoordelen boven kleinere, waarvoor de legitimatie ontbreekt. Niet voor niets heeft de Commissie Kalden in haar poging een categorie te omschrijven gewerkt met een percentage van het balanstotaal. Ook daarmee is het helaas niet gelukt om tot een geschikte afbakening te komen.

Vraag 79

Bent u bereid te bekijken hoe tijdelijke, aflopende ontheffingen voor fosfaatrechten, gedurende bijvoorbeeld vijf jaar voor een percentage van de volledige stalbezetting bij de modernste, milieuvriendelijkste stallen (bijvoorbeeld Maatlat Duurzame Veehouderij stallen gebouwd sinds 2013), mogelijk soelaas kunnen bieden aan een aantal knelgevallen?

Antwoord

Onontkoombaar is dat het fosfaatrechtstelsel vervelende gevolgen heeft voor melkveehouders. Er is echter wel naar gestreefd deze gevolgen evenredig te verdelen over de sector, zodat de gevolgen van het stelsel in redelijke verhouding staan tot het nagestreefde doel. Dit is ook het uitgangspunt geweest voor de knelgevallenvoorziening. De mate van duurzaamheid van een bedrijf is geen geschikt criterium bij het beoordelen of een ondernemer wordt geconfronteerd met onbillijkheden van overwegende aard als gevolg van het stelsel, oftewel met de vraag of een ondernemer al dan niet een knelgeval is.

Met opmaak: Markeren

Vraag 80

Kunt u inzicht geven in uw argumenten voor de keuze geen borgstelling of garantstelling te geven, als voorgesteld door de commissie-Kalden, voor knelgevallen met onderbezetting en daardoor te hoge financiële lasten?

Antwoord

Het borgstellingsinstrumentarium staat open voor ondernemers die hiermee geholpen zijn. Zoals ik in mijn brief van 29 maart 2018 (Kamerstuk 33 037, nr. 281) heb geschreven, biedt dit instrumentarium echter geen soelaas voor de genoemde knelgevallen. De banken financieren immers voornamelijk op basis van cash flow.

Vraag 81

Ziet u mogelijkheden om fosfaatrechten uit de fosfaatbank al dan niet tijdelijk voor knelgevallen in te zetten?

Antwoord

Voor het antwoord verwijs ik naar het antwoord op vraag 39.

Vraag 82

Kunt u een volledig overzicht geven van de argumenten die biologische melkveehouders hebben aangevoerd ter ondersteuning van hun verzoek om vrijstelling van het fosfaatrechtenstelsel en uw reactie op elk van deze argumenten?

Vraag 83

Bent u het ten principale eens met het uitgangspunt dat groene koplopers ondersteund en waar mogelijk beloond zouden moeten worden? Zo nee, waarom niet? Zo ja, waarom wordt dit uitgangspunt niet toegepast voor biologische melkveehouders onder het fosfaatrechtenstelsel?

Vraag 84

Waarom kan een uitzondering voor biologische melkveehouders niet aan de orde zijn, wat zouden de gevolgen hiervan concreet zijn en op welke onmogelijkheden stuit een dergelijke uitzondering?

Antwoord op vragen 82, 83 en 84

Er zijn diverse organisaties van biologische melkveehouders die mij hebben verzocht om de biologische melkveehouderij vrij te stellen van het fosfaatrechtenstelsel. De samenhang in hun pleidooi is dat er een grote groep biologische melkveehouders is die in de financiële problemen is geraakt door het fosfaatrechtenstelsel, de partijen wijzen erop dat de biologische melkveehouderij geen gebruik kan maken van de derogatie. Daarnaast geven zij aan dat dit deel van de sector voorop loopt waar het gaat om duurzaamheidsdoelstellingen. En dat er groeipotentie is voor biologische zuivel. Ik ben van mening dat ondernemers die voorop lopen in duurzaamheid een belangrijke rol vervullen. Hiervoor verdienen zij ook alle lof.

In de beantwoording van het schriftelijk overleg van 31 mei jl. ben ik ingegaan hier-ook op de verzoeken van de organisaties van biologische melkveehouders ingegaan. Ik refereer ook aan de

aanbiedingsbrief bij het wetsvoorstel van 8 september 2016 (Kamerstukken II, 33979, nr. 141). Hierin wordt aangegeven dat de Europese Commissie voor het mestproductieplafond (in termen van stikstof en fosfaat) geen onderscheid maakt naar biologisch of gangbaar, grondgebonden of niet-grondgebonden of naar de afzet van de geproduceerde mest.

In dezelfde brief, evenals in de Memorie van Toelichting bij de wijziging van de Meststoffenwet in verband met de introductie van het fosfaatrechtenstelsel (Kamerstuk 34532, nr.3) wordt met betrekking tot de biologische melkveehouderij aangegeven dat het veelal grondgebonden karakter van deze sector maakt dat de meeste biologische melkveehouders zijn uitgezonderd van de generieke korting van 8,3% ten opzichten van de peildatum. Dat betekent dat die ondernemers voor zover zij niet zijn gegroeid sinds 2 juli 2015, hun bedrijfsvoering ongehinderd voort kunnen zetten. In mijn brief van 16 mei 2018 (Kamerstuk 33037 nr. 285) ben ik nader in gegaan op het recente verzoek van de biologische melkveehouderij voor een vrijstelling voor deze sector onder het fosfaatrechtenstelsel. In lijn met bovengenoemde brief van 8 september 2016 heb ik aangegeven dat het fosfaatrechtenstelsel tot doel heeft de fosfaatproductie van de Nederlandse melkveehouderij te borgen. Al het melkvee in Nederland draagt bij aan de productie van fosfaat onder het melkveeplafond. Daarom heeft de wetgever (waaronder de Staten-Generaal) de keuze gemaakt de fosfaatregelgeving voor al het melkvee en dus ook voor het biologische melkvee te laten gelden. Het uitzonderen van bepaalde groepen melkvee betekent dat gegeven de gekozen systematiek de borging van het fosfaatplafond voor de melkveehouderij wordt losgelaten.

5.2

Vraag 85

Bent u ervan op de hoogte dat de directeur van het directoraat-generaal Milieu van de Europese Commissie het volgende aan de organisatie Netwerk GRONDig heeft geschreven: "As organic farming is more beneficial to the environment than intensive farming, the growth of organic dairy farming in the Netherlands would indeed help alleviate some of the considerable pressure on the environment resulting from the intensive livestock sector. Therefore, taking into account the specificity of the organic farming sector, it could be justified to grant organic dairy farmers a more favourable regime. However, it is the responsibility of the Dutch Authorities to allocate the phosphate rights in accordance with its manure law, including the granting of possible exemptions"?

Antwoord

De organisatie Netwerk GRONDig heeft de door u aangehaalde e-mail aan mijn departement doorgestuurd.

Vraag 86

Hoe oordeelt u over de redenering van de directeur van het directoraat-generaal Milieu van de Europese Commissie en deelt u de argumentatie dat het te verdedigen is om biologische melkveehouders onder een gunstiger regime te brengen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Ik lees dat de betreffende directeur, net als ik, de biologische melkveehouderij een warm hart toedraagt. Maar ik lees in dezelfde e-mail ook dat Nederland moet garanderen dat de productie van fosfaat en stikstof uit dierlijke mest onder de afgesproken plafonds blijft. Waarvoor onder andere het fosfaatrechtenstelsel de garantie moet bieden. Bovendien sluit de mail af met de opmerking dat Nederland de fosfaatrechten conform de Meststoffenwet moet alloceren. Deze wet is door uw Kamer aangenomen en door de Europese Commissie goedgekeurd en kent geen uitzondering voor de biologische melkveehouderij.

Vraag 87

Deelt u de aanname dat de groep gecertificeerde, biologische melkveehouders af te bakenen is?

Antwoord

Ja.

Vraag 88

Hoe verhoudt uw beantwoording in het verslag van het schriftelijk overleg Stand van zaken fosfaatrechten (Kamerstuk 33 037, nr 288) ("De voorgenomen vrijstellingsregeling is in voorbereiding. Ook hierover voeren we overleg met de relevante sectorvertegenwoordigers en met de Europese Commissie") zich tot het niet verlenen van vrijstelling aan de biologische melkveehouders en houders van zeldzame runderrassen?

Antwoord

De vrijstellingsregeling die in voorbereiding is, betreft de vleesveehouderij. Deze sector, waartoe dus ook de runderen van zeldzame rassen die worden gehouden voor de productie van vlees behoren, draagt niet bij aan de productie van fosfaat en stikstof onder de sectorale plafonds voor melkvee. De vleesveehouderij valt namelijk onder de categorie 'overig'. De biologische melkveehouderij en de melkveehouderij met zeldzame runderrassen dragen hier wel aan bij.

Vraag 89

U schrijft in het verslag van het schriftelijk overleg Stand van zaken fosfaatrechten (Kamerstuk 33 037, nr 288) dat een vrijstellingsregeling "controleerbaar en handhaafbaar" moet zijn; deelt u de aanneme dat een vrijstelling voor biologische melkveehouders en voor houders van zeldzame runderrassen "controleerbaar en handhaafbaar" zou zijn?

Antwoord

De controleerbaarheid en handhaafbaarheid van een regeling hangt samen met de wijze waarop deze kan worden vormgegeven. Om de redenen die ik heb genoemd in mijn antwoorden op de vragen 82, 86 en 88 ben ik echter niet voornemens een vrijstellingsregeling voor te bereiden voor biologische melkveehouders en houders van zeldzame runderrassen.

Vraag 90

Is voorafgaand aan het afwijzen van vrijstellingsverzoeken door biologische melkveehouders en houders van zeldzame runderrassen aan de Europese Commissie gevraagd hoe ze dergelijke vrijstellingen zou beoordelen?

Antwoord

De beoordeling van de verzoeken die de biologische sector en de houders van zeldzame rassen doen, is een nationale verantwoordelijkheid. Met de Europese Commissie is gedeeld dat Nederland de fosfaatproductie van de melkveehouderij als totaal borgt. Met uw Kamer is het fosfaatrechtenstelsel vastgesteld. Binnen deze kaders heb ik de verzoeken afgewogen en beoordeeld. In dit geval vind ik het niet verstandig die verzoeken te honoreren en is overleg met de Europese Commissie derhalve niet aan de orde.

Vraag 91

Kunt u aangeven of een vrijstellingsregeling voor biologische melkveehouders en houders van zeldzame runderrassen op juridische en / of praktische onmogelijkheden stuit? Met andere woorden: kan een dergelijke uitzondering niet of is het een politieke keuze om het wel of niet te doen?

Antwoord

Voor het antwoord op deze vraag verwijs ik naar het antwoord op vraag 82. Een uitzondering voor deze sectoren zou betekenen dat het fosfaatproductieplafond voor melkvee niet langer geborgd is. De wetgever (waaronder de Staten-Generaal) heeft er destijds voor gekozen dit risico niet te nemen, en heeft biologische melkveehouders en houders van zeldzame huisdierrassen dan ook niet uitgezonderd bij het vaststellen van het fosfaatrechtenstelsel 5.2

Vraag 92

Kunt u aangeven hoeveel procent van de totale hoeveelheid fosfaat van de Nederlandse veehouderij veroorzaakt wordt door biologische melkveehouders?

Met opmaak: Markeren

Antwoord

Een exact antwoord vergt nadere studie. Navraag bij het CBS leert dat het aannemelijk is dat ongeveer 1% van de fosfaatproductie in de melkveehouderij door biologisch melkvee wordt veroorzaakt. Daarbij merk ik op dat de biologische sector zelf aangeeft groeipotentie te hebben

Vraag 93

In hoeverre is in de prognose van het CBS voor de fosfaatproductie van melkvee in 2018 het effect van de generieke korting verwerkt?

Antwoord

De generieke korting van 8,3% heeft betrekking op de toekenning van de fosfaatrechten. Ondernemers dienen in de loop van 2018 te zorgen dat hun veestapel in overeenstemming is met het aantal (toegekende en gekochte) rechten. De hoeveelheid rechten bepaalt immers de omvang van de veestapel. In de prognose van het CBS worden de I&R gegevens per 1 april 2018 gehanteerd. Te verwachten valt dat een deel van de melkveehouders al is gaan reduceren en een deel uitgaat van de aankoop van fosfaatrechten. Het is daarom niet vast te stellen in hoeverre het effect van de korting van 8,3% al doorwerkt in de prognose. Tegelijkertijd is ook niet te zeggen hoeveel ondernemers momenteel onbenutte rechten bezitten die lopende het jaar nog zullen worden benut voor uitbreiding van het aantal dieren.

Vraag 94

Is de veronderstelling juist dat de prognose van het CBS voor de fosfaatexcretie van de melkveestapel in 2018 gebaseerd is op de grootte van de melkveestapel op 1 april 2018, en dat de verwerking van de generieke korting door melkveehouders op zichzelf in de loop van het jaar nog een daling van het aantal stuks melkvee op kan leveren ten opzichte van de melkveestapel op 1 april 2018? Om welke hoeveelheid fosfaat gaat het dan naar verwachting?

Antwoord

Zoals ook in het antwoord op vraag 93 aangegeven kan het zijn dat melkveehouders hun veestapel nog moeten verkleinen. Tegelijkertijd kan het zijn dat ondernemers momenteel nog over onbenutte rechten beschikken. Er is daarom geen uitspraak te doen over verwachte daling of stijging.

Vraag 95

Welke bijdrage levert het 'voerspoor fosfaatreductieplan' in 2018 aan fosfaatvermindering als het wordt doorgezet in 2018?

Vraag 96

Is het voerspoor onderdeel van de CBS-prognose voor 2018? Zo nee, welk effect heeft het doorzetten van het voerspoor in 2018 op de CBS-prognose?

Antwoord

Het CBS gaat uit van de werkelijke gegevens. Zo ook van de werkelijke fosforgehalten in mengvoer. De cijfers hierover worden op kwartaalbasis door Nevedi aan het CBS aangeleverd. Zoals in de monitoringsrapportage is aangegeven wordt voor de prognose van het CBS uitgegaan van een fosforgehalte van 4,1 procent in overeenstemming met het actuele cijfer. Dat is lager dan de 4,3% die is afgesproken in het voerspoor. Voortzetting van het voerspoor betekent daarmee geen extra reductie.

Vraag 97

Is de verwachting reëel dat, gezien het feit dat het aantal stuks vrouwelijk jongvee tot één jaar op 1 april 2018 bijna een kwart lager lag dan het aantal stuks vrouwelijk jongvee van één jaar en ouder, het aantal stuks vrouwelijk jongvee van één jaar en ouder evenals bijbehorende fosfaatproductie in de loop van het jaar zal afnemen?

Antwoord

Dit is niet te voorspellen. De opbouw van de veestapel wordt niet alleen bepaald door de opbouw van de veestapel in Nederland op dit moment. Dieren kunnen immers ook elders vandaan worden aangevoerd. De keuzes van ondernemers zijn hierin bepalend. Als ondernemers ervoor kiezen om hun fosfaatrechten zoveel mogelijk te benutten voor het houden van melkkoeien in plaats van jongvee, kan de fosfaatproductie in de loop van het jaar ook nog toenemen, binnen de ruimte die de fosfaatrechten bieden.

Vraag 98

Kunt u een schatting geven van het gemiddelde aantal aanwezige runderen in 2017 in de volgende categorieën:

- *Biologisch-dynamische melkveehouderij;*
- *Melkveehouderij – zeldzame runderrassen (excl dubbeldoel);*
- *Melkveehouderij – zeldzame runderrassen (uitsluitend dubbeldoel);*
- *Biologische melkveehouderij (excl de drie bovenstaande categorieën)?*

Antwoord

Het gemiddeld aantal melkkoeien per bedrijf in 2017 bedraagt naar schatting:

Biologische melkveehouderij	75
Biologisch-dynamische melkveehouderij	61
Melkveehouderij – zeldzame runderrassen	65

De zeldzame runderrassen in de melkveehouderij zijn allemaal dubbeldoeldieren. Er is grote variatie in het aandeel zeldzame runderen per melkveebedrijf.

Vraag 99

Kunt u een schatting geven van de gemiddelde daadwerkelijke fosfaatexcretie per rund per jaar in de volgende categorieën:

- *Biologisch-dynamische melkveehouderij;*
- *Melkveehouderij – zeldzame runderrassen (excl dubbeldoel);*
- *Melkveehouderij – zeldzame runderrassen (uitsluitend dubbeldoel);*
- *Biologische melkveehouderij (excl de drie bovenstaande categorieën)?*

Antwoord

Het bepalen van de daadwerkelijke fosfaatexcretie voor een specifiek runderras binnen een specifieke bedrijfsvoering vergt specialistisch en langdurig onderzoek. Er is bovendien geen aanleiding om aan te nemen dat de fosfaatexcretie van deze categorieën (met name de zeldzame runderrassen) lager zou zijn dan die van gangbare runderrassen, die op een gangbare wijze worden gehouden en evenveel melk geven. Gangbare melkveerassen zijn gefokt op een zo efficiënt mogelijke melkgift, en op zo min mogelijk verlies aan mineralen.

Vraag 100

Kunt u een overzicht geven van het aantal melkveebedrijven waarbij de gemiddelde melkproductie per koe boven de 11 500 kg ligt, uitgesplitst over de jaren 2013 tot het meest recente jaar waar gegevens van zijn, en het aantal melkgevende koeien dat op deze specifieke bedrijven aanwezig is?

Antwoord

Zoals ik aan uw Kamer heb gemeld bij brief van 20 december 2017 (Kamerstuk 33 037, nr. 248) heb ik een nulmeting uit laten voeren. Daaruit blijkt dat er in 2015 en 2016 respectievelijk 64 en 54 bedrijven waren met een gemiddelde melkproductie per koe boven de 11.500 kilogram. De cijfers voor 2017 heb ik nog niet beschikbaar.

Van: 5.1 2e lid e
Aan: 5.1 2e lid e
Onderwerp: FW: Brussel fosfaat
Datum: maandag 20 mei 2019 15:47:16
Bijlagen: [A4 Brussel.docx](#)

Van: 5.1 2e lid e
Verzonden: donderdag 28 juni 2018 17:56
Aan: 5.1 2e lid e @minez.nl>; 5.1 2e lid e @minez.nl>; 5.1 2e lid e @minez.nl>; 5.1 2e lid e @minbuza.nl>; 5.1 2e lid e @minbuza.nl
CC: 5.1 2e lid e @minez.nl>
Onderwerp: RE: Brussel fosfaat

5.1 2e lid e

Wellicht is de notitie al richting de minister, maar zie bijgaand mijn opmerkingen.

5.1.2e)

5.1 2e lid e
Coördinerend jurist/Hoofd Staatssteun Unit WJZ

Directie Wetgeving en Juridische Zaken
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
 Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AN | Den Haag |
 Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

```
T +31 (0) 70 5.1 2e lid e
F +31 (0) 70 5.1 2e lid e
E: 5.1 2e lid e @minez.nl
```

Van: 5.1 2e lid e
Verzonden: donderdag 28 juni 2018 14:51
Aan: 5.1 2e lid e
[[\[redacted\]@minbuza.nl](mailto:[redacted]@minbuza.nl)]
cc: 5.1 2e lid e
Onderwerp: Brussel tostaat
Urgentie: Hoog

Allen,

Zie bijgaande notitie over mogelijke inzet Brussel, zoals minister heeft verzocht. 5.2

Graag jullie reactie.
@WJZ, in deze notitie loopt stimuleren duurzaamheid en helpen knelgevallen een beetje door elkaar. Gaat hier vooral om het politieke verhaal. 5.2

Groeten,

1 2e lid ●

Fosfaatrechtenstelsel – Europese Commissie

I Stand van zaken

- Dinsdag heeft de Europese Commissie bij brief van DG ^{5.1 2e lid e} (ENVI) en DG ^{5.1 2e lid e} (COMP) laten weten dat Nederland zeker moet stellen dat de hoeveelheid rechten overeenkomt met de plafonds die zijn vastgelegd in de staatssteunbeschikking.
- Woensdag heeft er telefonisch overleg plaatsgevonden op technisch niveau.
 - In dit overleg hebben de ambtenaren van DG COMP het standpunt onderstreept dat Nederland het aantal rechten onder het sectorale fosfaatplafond moet brengen (dat wil zeggen ca. 1,1 miljoen kilogram rechten uit de markt nemen).
 - DG COMP heeft er geen vertrouwen in dat de vrijstellingsregeling en de beleidsregel (met als back up de fosfaatbank) voldoende resultaat boeken. Zij dringen er op aan te starten met de voorbereiding van een extra generieke korting, zodat deze nog in 2018 tot resultaat leidt.
 - Op ambtelijk niveau geeft DG COMP 5.2 aan dat als de door hen geconstateerde overschrijding in 2018 wordt opgelost, deze kan worden gezien als een implementatiekwestie.
 - Indien de overschrijding eind 2018 nog niet is opgelost dreigt DG COMP een formele onderzoeksprocedure 5.2 te starten. Het resultaat van deze procedure kan zijn:
 - Nederland heeft de goedkeuringsbeschikking overtreden => dit betekent dat het 'teveel' aan rechten moet worden teruggevorderd, inclusief rente;
 - Nederland heeft de Commissie gedurende de staatssteunprocedure verkeerd voorgelicht => de goedkeuring wordt ingetrokken, hetgeen betekent dat er een stelsel in werking is dat op het punt van de EU staatssteunregels verboden staatssteun is 5.2
- Het maximale aantal rechten dat we op papier terug kunnen halen met de maatregelen voor vleesvee is 1,18 miljoen, dus voldoende om DG COMP tevreden te stellen. Echter, we verwachten dat we dit aantal in realiteit niet gaan halen. Als DG COMP vasthoudt aan het terugbrengen van het aantal rechten (en dat is wel te verwachten) dan zullen ofwel aanvullende maatregelen nodig zijn (generieke korting) ofwel we gaan de strijd aan over de interpretatie van de staatssteunbeschikking. Dat betekent een formele onderzoeksprocedure 5.2. We denken dat we hierbij een goed verhaal hebben, maar dit betekent wel een risico (en veel werk).
- Voor DG ENV is van belang dat Nederland de sectorale fosfaat- en stikstofproductieplafonds voor de melkveehouderij van respectievelijk 84,9 miljoen kilogram en 281,8 miljoen kilogram niet overschrijdt. Prognose CBS voor 2018 is een productie van 83,3 miljoen kilogram fosfaat en 290,9 miljoen kilogram stikstof. In de verschillende overleggen met de EC is nog niet ter sprake gekomen dat de geprognosticeerde stikstofproductie het plafond overschrijdt.
- Daarnaast moet Nederland zich houden aan de nationale productieplafonds van 172,9 miljoen kilogram fosfaat en 504,4 miljoen kilogram stikstof. Prognose CBS voor 2018 is een nationale fosfaatproductie van 167 miljoen kilogram en een nationale stikstofproductie van 500 miljoen kilogram (beide dus onder het plafond).
- Voor knelgevallen zou eventueel een aanvullende fosfaatproductieruimte van 2 miljoen kilogram kunnen worden geclaimd (los van de afbakeningsvraag).

II Inzet bij de Europese Commissie

- Doel van een gang naar de Europese Commissie is tweeledig:
 - Ten eerste voorkomen dat Nederland een generieke korting moet doorvoeren vanwege de hoeveelheid rechten in de markt.
 - Ten tweede extra ruimte verkrijgen voor knelgevallen, waarbij duurzaamheid als criterium zal gelden. Voor een wezenlijke facilititeit is een fosfaatproductieruimte van ongeveer 2 miljoen kilogram nodig.
- DG COMP heeft hierin een bepalende positie omdat dit afwijkt van de staatssteungoedkeuring, terwijl DG COMP van mening is dat we nu al in overtreding zijn. Voor DG COMP was tijdens de staatssteunprocedure heilig dat NL al vanaf het begin van het systeem per 1 januari 2018

onder het sectorplafond voor de melkveehouderij zou komen. Bij DG ENV is mogelijk enige ruimte zolang we onder het nationale fosfaat- en stikstofplafond blijven.

- Inhoudelijk voorstel:
 - Ruimte verkrijgen om voor 2 miljoen kilogram aan tijdelijke ontheffingen (looptijd 3-5 jaar) toe te kennen aan ondernemers met de meest duurzame bedrijven. Het gaat hierbij om niet-verhandelbare ontheffingen, daarmee is het staatssteunelement kleiner.
 - Niettemin verzoeken we DG COMP hiermee om een tijdelijke overschrijding van het plafond wat betreft de hoeveelheid rechten toe te staan (1,1 miljoen in verhandelbare rechten en 2 miljoen in tijdelijke ontheffingen).
 - Hiertegenover staat een tijdelijke extra afroaming op overdracht van rechten van 25% in plaats van de huidige 10%, met ingang van 1 januari 2019. (NB. Dit vereist een wetswijziging.)
 - Met deze tijdelijke extra afroaming kan Nederland gestaag de hoeveelheid rechten in overeenstemming brengen met het sectorale plafond. Het probleem dat DG COMP ziet lossen we daarmee op, zij het uitgesmeerd in de tijd (in plaats van in één klap via een generieke korting). We brengen het afroamingspercentage pas weer terug naar 10% als de hoeveelheid rechten in de markt is teruggebracht tot het plafond.
 - Voordeel van een extra afroaming is dat alleen ondernemers die willen stoppen/verkoop worden gekort. Ondernemers die willen blijven boeren, worden niet gekort. Nadeel is dat de prijs van de fosfaatrechten waarschijnlijk zal stijgen en de liquiditeit afneemt.
- Alternatief:
 - Plv. DG COMP, 5.1 tweede lid e, heeft richting plv. PV EU, 5.1 tweede lid e, aangegeven dat een oplossing voor knelgevallen bij voorkeur buiten het fosfaatrechtenstelsel om gezocht moet worden, bijvoorbeeld via separate financiering.
 - Gegeven de prijs voor fosfaatrechten (nu boven de 200 euro per kilogram) is er voor 2 miljoen kilogram een bedrag van 400 miljoen euro nodig. Dit is geen realistisch scenario.
- Wil het voorstel kans van slagen hebben, dan moeten we onderbouwen dat het voorstel niet nadelig, en bij voorkeur positief uitpakt voor het halen van de milieudoelen. We zien hiervoor de volgende elementen:
 - De fosfaatproductie blijft op nationaal niveau onder het plafond. De door CBS geprognosticeerde fosfaatproductie in verhouding tot de plafonds is als volgt:

	2002	Prognose 2018	Ruimte
Melkvee	84,9	83,3	1,6
Varkens	39,7	37,1	2,6
Pluimvee	27,4	28,4	- 1,0
Overig	20,9	18,4	2,5
Nationaal	172,9	167	5,9

We willen voor 2 miljoen kilogram tijdelijke ontheffingen verstrekken. Naast de 1,6 miljoen kilogram ruimte onder het melkveeplafond is er 2,5 miljoen kilogram ruimte in de categorie overig. Hoewel de cijfers onzeker zijn, biedt dit voldoende marge om te onderbouwen dat de nationale fosfaatproductie het plafond niet zal overschrijden. Daarbij komt dat we bij de warme sanering varkensrechten uit de markt gaan halen, die niet opnieuw benut zullen worden. Het gaat daarbij om grofweg 3,5 miljoen kilogram fosfaat. Dit biedt een extra buffer onder het plafond (de komende jaren, niet direct volgend jaar beschikbaar). (NB. Dit is dus geen ontschotting. De productieruimte voor de varkenshouderij blijft aantoonbaar onbenut. We stellen niet voor om deze ruimte om te zetten naar permanente extra ruimte voor de melkveehouderij, want dat zou andere negatieve milieueffecten hebben.)

- De tijdelijke ontheffingen zijn gericht op de meest duurzame bedrijven. Criteria hiervoor zijn grondgebondenheid, jonge boeren, innovatieve stallen op het gebied van milieu en dierenwelzijn. Als we deze ontheffingen niet verstrekken, is het risico dat dergelijke bedrijven omvallen, terwijl 'oude' bedrijven die niet geïnvesteerd hebben en de komende jaren zullen stoppen voorlopig in stand blijven. Het milieu is dan slechter af. We willen dus de periode overbruggen tussen het stoppen van 'oude' bedrijven en het voortbestaan van de meest toekomstgerichte.

- Eventueel kunnen we de eis stellen dat bedrijven die tijdelijke ontheffingen krijgen, de mest buiten de Nederlandse landbouw afzetten. Oftewel: verplichte mestverwerking naar rato van de ontheffingen. De mest die dankzij de ontheffingen wordt geproduceerd, heeft dan geen gevolgen voor de waterkwaliteit in Nederland. (NB. Dit element is meer voor in de achterzak, aangezien het sowieso gaat om grondgebonden bedrijven en DG ENV kritisch is over de Nederlandse mestexport.)

III Proces

- De problematiek van de overschrijding qua hoeveelheid rechten wordt door DG COMP als ernstig gezien. Een aanvullende claim voor de knelgevallen komt daar nog bij. Een bespreking van het voorstel op technisch niveau heeft geen kans van slagen.
- Bij voorkeur vindt een gesprek op politiek niveau nog voor het VAO Fosfaatrechten plaats. Dan houdt u de meeste ruimte richting Brussel en Kamer (u bent niet met een motie op pad gestuurd) en kunt u snel helderheid bieden richting Kamer en sector.
- Voorstel: maandag a.s. gesprekken DG AN en plv. PV EU met plv. DG COMP 5.1 2e lid e) en DG ENV 5.1 2e lid e). Dinsdag of woensdag gesprek minister met Commissaris Vestager. Donderdag VAO Fosfaatrechten in de Kamer.

IV Appreciatie

- Wij schatten de kans dat de Commissie instemt met bovenstaand voorstel niet groot in.

52

Met opmerkingen [KmE(5):

Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

TER ADVISERING

Aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Directoraat-generaal Agro en Natuur
Directie Plantaardige Agroketens
en Voedselkwaliteit

Auteur

5.1 2e lid e

minez.n

Datum

12 april 2018

Kenmerk

DGAN-PAV / 18073041

Kopie aan

Bijlage(n)

nota

knelgevallen fosfaatrechtenstelsel

Parafenroute

Paraaf

5.1 lid 2

Medeparaaf

5.1 lid 2 e

5.1 2e lid e

BBR-paraaf

Paraaf

5.1 lid 2

Medeparaaf

RVO

Paraaf

5.1 lid 2

Medeparaaf

Aanleiding

Met deze nota informeren wij u over de mogelijke aanpak inzake ondernemers die in de knel raken door het fosfaatrechtenstelsel. Dit mede in het licht van de actuele cijfers van CBS en RVO.nl.

Advies

- 5.2

Ontvangen BBR

Kernpunten

- o Bij de uitvoering van het fosfaatrechtenstelsel komen gevallen naar voren waarin het stelsel een zware wissel trekt op ondernemers.
- o Dit geeft aanleiding om nadere uitzonderingen op het stelsel te overwegen. Het gaat dan met name om uitbreiding van de knelgevallenvoorziening en het verlenen van ontheffingen.
- o Daarbij is van belang dat een uitzondering voor specifieke (categorieën) gevallen, ten koste gaat van het collectief. Bij overschrijding van het fosfaatplafond moet namelijk een generieke korting worden toegepast.
- o Het totaal aantal toegekende rechten overschrijdt het sectorale plafond van 84,9 miljoen kilo fosfaat met een kleine 500.000 kilogram (stand van zaken 24 april).
- o De werkelijke fosfaatproductie in de melkveehouderij in 2018 wordt door het CBS geprognoseerd op 83,3 miljoen kilogram.
- o De Europese Commissie heeft, naar aanleiding van de Tweede Kamerbrief van 29 maart, haar zorgen geuit over het feit dat het aantal rechten dat is toegekend het productieplafond overschrijdt. In de week van 1 mei vindt een gesprek op ambtelijk niveau plaats om deze zorgen weg te nemen.
- o Het is niet mogelijk op dit moment een realistische inschatting te geven of er ruimte is om extra rechten toe te kennen aan knelgevallen. Rekening moet worden gehouden met het risico dat door nieuwe uitzonderingen het sectorale plafond wordt overschreden en dat daardoor een (grotere) generieke korting moet worden toegepast.
- o Bij de afweging of een nieuwe uitzondering moet worden gemaakt is ook eventuele precedentwerking en de staatssteunprocedure van belang.

Toelichting

Bestaande voorzieningen voor knelgevallen

Binnen het fosfaatrechtenstelsel is rekening gehouden met bedrijven die als gevolg van specifieke omstandigheden voor of op de peildatum van 2 juli 2015 tijdelijk minder melkvee hadden en daarmee minder fosfaatrechten krijgen. Hiervoor is een knelgevallenvoorziening in de wet opgenomen. Bij amvb is deze voorziening aangevuld met twee extra categorieën, op basis van het advies van de Commissie Kalden. De categorieën zijn bewust beperkt gehouden, omdat het treffen van voorzieningen voor knelgevallen middels de generieke korting wordt afgewenteld op de niet-grondgebonden melkveehouders. Met andere woorden: het oplossen van de situatie van bestaande knelgevallen creëert mogelijk nieuwe knelgevallen.

Naast de knelgevallenvoorziening is er de fosfaatbank. Hierdoor kunnen ontheffingen worden verleend aan jonge en grondgebonden landbouwers. De fosfaatbank wordt gevuld middels de 10% afoming bij overdracht van fosfaatrechten. De verwachting is dat het hier om een beperkte hoeveelheid fosfaatrechten zal gaan. Indien de totale omvang van de uitgegeven fosfaatrechten zodanig is, dat niet kan worden geborgd dat de daadwerkelijke fosfaatproductie onder het plafond blijft, ligt het voor de hand dat het verlenen van ontheffingen uit de fosfaatbank wordt uitgesteld.

Nieuwe uitzonderingen

De afgelopen tijd hebben gesprekken plaatsgevonden met verschillende organisaties (Innovatief uit de 10.2e

en individuele ondernemers die uitbreiding van de knelgevallen voorziening vragen. Naar aanleiding van deze gesprekken is voor vijf (categorieën) situaties een uitzondering overwogen. Hieronder worden deze situaties toegelicht en wordt u geadviseerd over het handelingsperspectief.

Snelle besluitvorming over hoe hiermee om te gaan is noodzakelijk. Hoe langer een dier op een bedrijf aanwezig is, hoe zwaarder het meetelt voor het gemiddeld aantal dieren op het bedrijf gedurende het kalenderjaar 2018 en hoe meer fosfaatrechten dus nodig zullen zijn aan het einde van het jaar.

Bij de afweging of een nieuwe uitzondering moet worden gemaakt voor een categorie gevallen, is het van belang wat de actuele cijfers betreffende de toekenning van rechten en de productie van fosfaat zijn.

Omvang toegekende rechten:

- Hoeveelheid toegekende rechten 85,38 miljoen kilogram (24 april).
- De verwachte toedeling van rechten in het kader van de knelgevallenvoorziening is nog onbekend (2417 bedrijven hebben zich gemeld). Bij het berekenen van het generieke kortingspercentage is gerekend op maximaal 600.000 kilogram fosfaat voor knelgevallen.
- Totaal aan rechten kan daarmee potentieel ruim 1 miljoen kilo boven het sectorale plafond van 84,9 miljoen kilo fosfaat uitkomen.

Het feit dat de met het aantal uitgegeven rechten toegestane fosfaatproductie groter is dan het plafond, betekent niet dat de daadwerkelijke fosfaatproductie ook hoger zal zijn dan het plafond, omdat:

- De daadwerkelijke fosfaatproductie per dier lager kan zijn dan de forfaits waarop de omvang van de uitgegeven rechten wordt bepaald.
- Uitgegeven rechten voor een deel onbenut kunnen zijn.
- Het begrip melkvee bij de toedeling van rechten breder is toegepast dan bij de berekening van de daadwerkelijke fosfaatproductie wordt gedaan. Er is een onbekend aantal rechten uitgegeven voor dieren die niet meetellen bij de berekening van de fosfaatproductie in de melkveehouderij, te weten jongvee in de vleesveehouderij.

CBS berekent en publiceert jaarlijks (in december) de verwachte fosfaatproductie over dat jaar. Bij een prognose die onder het plafond blijft, zal naar verwachting discussie ontstaan over de 'onnodig' grote beperking van de fosfaatproductie. In de eerste kwartaalrapportage van het CBS (voor intern gebruik) wordt een productie van 83,3 miljoen kilogram voorspeld. Gegeven het vroege moment in het jaar is hierbij van veel aannames gebruik gemaakt. Een lagere fosfaatproductie dan het plafond toestaat, betekent niet direct dat er ruimte beschikbaar is om extra rechten uit te geven (dit wordt toegelicht in bijlage 1).

5.2

Indien de daadwerkelijke fosfaatproductie het plafond overschrijdt, moet een generieke korting worden toegepast.

Bij de afweging of een nieuwe uitzondering moet worden gemaakt is van belang dat de Europese Commissie haar zorgen heeft geuit over de hoeveelheid rechten die tot nu toe is toegekend. Deze hoeveelheid overstijgt het productieplafond. In de week van 1 mei wordt ambtelijk overleg gevoerd met de Commissie om uit te leggen dat dit niet betekent dat de fosfaatproductie in de melkveehouderij in 2018 boven het plafond uitkomt. Daarnaast is van belang om eventuele precedentwerking en de staatssteunprocedure mee te wegen. Een uitzondering voor één categorie gevallen zal, zeker wanneer deze uitzondering niet gebaseerd kan worden op het advies van de commissie Kalden, zorgen voor een roep om meer uitzonderingen. Een aanpassing van de knelgevallenvoorziening zal bovendien in het kader van staatssteun besproken moeten worden met de Europese Commissie, die zich nu al zorgen maakt over de borging van het fosfaatplafond.

Indien een nieuwe uitzondering desondanks opportuun is, kan dat door uitbreiding van de knelgevallenvoorziening, door vrijstelling of ontheffing te verlenen, of door nadeelcompensatie te bieden. De keuze uit deze instrumenten hangt af van de aard van de uitzondering.

Uitzonderingen voor specifieke (categorieën) situaties

Om te beoordelen hoe met specifieke (categorieën) gevallen kan worden omgegaan, kan het afwegingskader worden toegepast dat is opgenomen in bijlage 2. Dit kader is toegepast op de specifieke (categorieën) situaties waarvoor een uitzondering is overwogen. Op basis daarvan wordt u als volgt geadviseerd over de vijf categorieën die naar aanleiding van de gesprekken naar voren zijn gekomen.

1 Startende bedrijven die na 2 juli zijn begonnen met melken

Een onbekend aantal bedrijven voldoet aan de criteria voor starter uit de AmvB knelgevallen, met uitzondering van de eis dat voor 2 juli 2015 is gestart met de productie van melk. Dit zijn bedrijven waar op de peildatum uitsluitend jongvee aanwezig was.

In haar rapport omschrijft de Commissie Kalden de categorie nieuw gestarte bedrijven. Ze geeft onder ander aan dat het "voor de hand liggend is dat deze bedrijven op de peildatum nog geen volledige stalbezetting hadden of dat de stalbezetting uitsluitend of hoofdzakelijk uit jongvee bestond." Bedrijven waar de stalbezetting uitsluitend uit jongvee bestond, worden vervolgens echter uitgesloten, omdat jongvee geen melk geeft en één van de geformuleerde criteria is dat de melkproductie moet zijn gestart tussen 1 januari 2014 en 2 juli 2015. Dit leidt tot onbillijkheid voor alle bedrijven in deze categorie. Het jongvee waar het om gaat, is bestemd om later melkvee te worden en hoort dus wel onder het melkveeplafond. Gelet daarop zou een uitzondering in de vorm van een aanvulling van de knelgevallenvoorziening het meest voor de hand liggen. Dit is

verdedigbaar op basis van de omschrijving van de Commissie Kalden. Daarmee krijgen ook starters die op de peildatum enkel jongvee hadden, fosfaatrechten voor 50% van het verschil tussen verkregen rechten en de op 2 juli 2015 aanwezige stalcapaciteit toegewezen.

5.2

Omdat deze aanpassing is te relateren aan het advies Kalden, is het risico op precedentwerking voor andere nieuwe categorieën knelgevallen klein. Risico is wel dat onbekend is of er nog ruimte is binnen het plafond, en dat op voorhand niet te bepalen valt hoeveel kilogram fosfaat hiermee is gemoeid. Deze uitzondering zou er dus toe kunnen leiden dat generiek extra gekort moet worden.

5.2

5.2

2 Bedrijven waarvan de rechtsvorm gewijzigd is

5.2

5.2

3 Verzamelplaatsen en quarantaine stallen

Voor verzamelplaatsen en quarantainestallen kan het fosfaatrechtenstelsel problematisch uitpakken. Als deze bedrijven melkvee hebben, vallen ze onder het stelsel. Inherent aan hun bedrijfsvoering is echter een sterk wisselende veebezetting. De peildatum pakt bij een aantal bedrijven ongunstig uit. Daar staat tegenover dat er vergelijkbare bedrijven zijn waarvoor de peildatum zeer gunstig zal uitvallen.

Er zijn ongeveer 150 tot 200 verzamelplaatsen en quarantainestallen. Het aantal signalen van problemen als gevolg van het fosfaatrechtenstelsel is zeer beperkt. Tegelijkertijd zijn in 2017 (waarschijnlijk als gevolg van het fosfaatreductieplan) veel quarantainestallen gestart door melkveehouders. Een eventuele vrijstelling voor dergelijke bedrijven wordt daarmee zeer kwetsbaar.

5.2

4. 5.2

Het betreft hier (grote)groeiers na de peildatum, die voor de peildatum onomkeerbare investeringen waren aangegaan, maar op 2 juli nog geen volledige stalbezetting hadden gerealiseerd. Dit betreft vaak jonge boeren of boeren die net hebben geïnvesteerd voor een opvolger vanuit de familie. Groei kan zijn gerealiseerd door de bouw van een nieuwe, innovatieve stal. Een deel van deze bedrijven heeft zich verenigd in het initiatief Innovatief Uit de Knel. Door hoge lasten voor de financiering van de nieuwe stal is het tekort aan rechten voor hen niet te financieren.

Deze categorie is lastig af te bakenen, dat is ook benoemd door de Commissie Kalden. Mogelijk criterium is dat de investering meer moet zijn dan 35% balanstotaal. Volgens advies Kalden wordt daarmee een groep van ongeveer 50 boeren geselecteerd. Innovatief uit de Knel gaf aan dat uitgaan van het balanstotaal een verkeerde prikkel is, omdat juist bedrijven met veel grond dan veel kapitaal hebben en dus een grotere investering gedaan moeten hebben dan bedrijven met weinig grond. Zij stelden voor uit te gaan van een investering van € 250.000. Dit kan echter gaan om een grote groep bedrijven.

Het ontbreken van goede afbakeningscriteria maakt uitbreiding van de knelgevallenvoorziening voor deze groep onwenselijk, vanwege het risico dat de fosfaatproductie het fosfaatplafond zal overschrijden.

Indien in specifieke gevallen sprake is van een individuele disproportionele last, is ontheffing op grond van artikel 38 aan de orde. De beoordeling hiervan moet gebeuren aan de hand van de specifieke omstandigheden van het geval. Daardoor is het risico op precedentwerking beperkt. Indien sprake is van een individuele disproportionele last, moet een uitzondering worden gemaakt om strijd met het Europees verdrag van de rechten van de mens te voorkomen. Een nadere afweging met het oog op mogelijke overschrijding van het plafond is dan niet mogelijk. Wel kan in plaats van ontheffing worden gekozen voor een financiële vergoeding (nadeelcompensatie). Daarmee neemt de hoeveelheid rechten niet toe. Dit zou echter om grote bedragen gaan.

Proefstalstatushouders met onomkeerbare investeringsverplichtingen

Een deel van de categorie uitbreiders heeft de proefstalstatus. Deze bedrijven spelen als koploper in de sector een belangrijke rol bij de verduurzaming gericht op lagere emissies vanuit de stal. Deze proefstalstatus is toegekend vanuit het Ministerie van I&W en bevat in sommige gevallen de verplichting tot metingen waarbij een voldoende stalbezetting als voorwaarde is opgenomen. Deze bedrijven moeten dus hun veestapel uitbreiden om aan die eis te voldoen. Dit kan echter alleen als zij extra fosfaatrechten kopen.

Binnen de categorie proefstalstatushouders kan nog een verdeling worden gemaakt naar bedrijven waar na 2017 nog metingen plaats moeten vinden en bedrijven waar dat niet het geval is. Ook kan gekeken worden

5.2

naar het moment van afgifte van de proefstalstatusbeschikking (voor of na 2 juli 2015).

U wordt geadviseerd een uitbreiding van de knelgevallevoorziening te laten uitwerken, waarbij in ieder geval als voorwaarde wordt gesteld dat betreffende ondernemers door het fosfaatrechtenstelsel in de problemen zijn geraakt. Ondernemers die voor 2 juli 2015 meer dan 35% van hun balans totaal hebben geïnvesteerd (onomkeerbaar) waarbij grond niet meetelt voor dit percentage. Belangrijke notie die hierbij hoort, deze uitbreiding zal waarschijnlijk leiden tot de noodzaak van een extra generieke korting. De omvang hiervan is nog ongewis.

5 Biologische melkveehouders

Een groep biologische melkveehouders, ondersteund door Netwerk Grondig, geeft aan dat zij door de beperking van hun veestapel onvoldoende mest kunnen produceren om hun land biologisch te bemesten. Hierbij moet worden aangetekend dat de biologische verordening ruimte biedt om 35% gangbare mest aan te wenden op een biologisch melkveebedrijf. Vanuit Netwerk Grondig is aangegeven dat maximaal 70.000 GVE extra nodig is om voldoende biologische mest te produceren. Dit betreft een fosfaatbehoefte van tussen de 2,5 en de 3 miljoen kilogram. Daarnaast stelt deze groep melkveehouders voor om de mogelijkheid voor verdere groei van de biologische sector zonder fosfaatrechten toe te staan. Daarmee loopt de potentiële extra fosfaatproductie nog verder op.

PM vinden we dat hier sprake is van onbillijkheid?

Deze categorie dieren hoort onder het melkveeplafond. Ook biologische koeien dragen immers bij aan de fosfaatproductie in de melkveehouderij. Het buiten het fosfaatrechtenstelsel brengen van deze sector betekent dat de borging van het fosfaatproductieplafond voor de melkveehouderij wordt losgelaten. Gelet op het zesde Actieprogramma is dit onmogelijk. Een vrijstelling van het fosfaatrechtenstelsel is daarom voor deze categorie geen optie.

Oplossingsmethode LTO en accountancy: Bijstandsgerechtigde zelfstandigen
Algemeen voorstel LTO en accountancy: bedrijven zijn knelgeval als ze voldoen aan de voorwaarden van het Besluit bijstandverlening zelfstandigen (BBZ). De toets op BBZ vindt plaats na aanvraag bij de gemeente. In plaats van een geldlening van de gemeente, kan aanvrager opteren voor een ontheffing met dezelfde waarde als de lening. De omvang van de ontheffing zou dan moeten worden bepaald aan de hand van de actuele marktwaarde van de fosfaatrechten.

Deze werkwijze betekent dat alle bedrijven die in de problemen raken, ongeacht de oorzaak, in aanmerking zouden moeten komen voor een ontheffing. Dit betekent dat staatssteun wordt verleend voor bedrijven in moeilijkheden.

Ontheffing: geen grond
Steun: ws niet rechtmatig

5.2

5.2

5.2

5.2

**Directoraat-generaal Agro en
Natuur**
Directie Plantaardige Agroketens
en Voedselkwaliteit

Kenmerk
DGAN-PAV / 18073041

Bijlage 1. Beschikbare ruimte om extra fosfaatrechten uit te geven

Indien de daadwerkelijke fosfaatproductie lager zou zijn dan het plafond, geeft dit nog geen uitsluitel over beschikbare ruimte om extra fosfaatrechten uit te geven. Dit wordt hierna toegelicht.

Aanpassing forfaits

Er is aanleiding aan te nemen dat de forfaits voor de fosfaatproductie in de melkveehouderij opnieuw moeten worden berekend. Dit is onder meer gelegen in het lagere gehalte fosfor in mengvoer en het hogere gehalte fosfor in melk (en daarmee lagere fosfaatgehalte in mest). De initiële toekenning van de rechten (in kilogrammen) is gebaseerd op de huidige forfaits. Verlagen van de forfaits betekent dat meer dieren kunnen worden gehouden voor dezelfde hoeveelheid rechten en dat daardoor de daadwerkelijke fosfaatproductie weer zal stijgen. Zolang de forfaits niet worden aangepast zou er in theorie minder fosfaat moeten worden geproduceerd dan de hoeveelheid kilogrammen waarvoor rechten zijn toegekend. Dit geeft dus ruimte onder het plafond 5.2

Tegelijkertijd kan het niet aanpassen van de forfaits worden gezien als het oneigenlijk beperken van alle melkveehouders. Dit geldt niet alleen voor het fosfaatrechtenstelsel, maar ook voor andere onderdelen van de Meststoffenwet.

Onbenutte rechten

Melkveehouders kunnen in 2018 minder fosfaat hebben geproduceerd dan de hoeveelheid waarvoor zij rechten hadden, maar in volgende jaren meer dieren houden en dus wel een hoeveelheid fosfaat produceren gelijk aan de hoeveelheid rechten.

Begrip melkvee

Er zijn rechten uitgegeven aan vleesveehouders, terwijl de fosfaatproductie van hun dieren niet meetelt voor de daadwerkelijke fosfaatproductie van de melkveehouderij. Een deel van de fosfaatrechten zal als gevolg van de beleidsregel betreffende jongvee worden teruggevorderd, maar een deel zal naar verwachting in het bezit blijven van vleesveehouders. Omdat zij niet langer verplicht zijn deze te hebben, kunnen ze deze rechten verkopen aan melkveehouders. Omdat de mest die geproduceerd wordt in de melkveehouderij, in tegenstelling tot in de vleesveehouderij, wel meetelt voor de daadwerkelijke fosfaatproductie van de melkveehouderij, kan dit de fosfaatproductie in de melkveehouderij doen toenemen.

5.2

Bijlage 2: Afwegingskader nieuwe uitzonderingen

Vragen vooraf:

1. Is sprake van melkvee volgens de wet?
 - a. Nee -> geen nieuwe uitzondering nodig.
 - b. Ja -> ga naar vraag 2.
2. Is al een uitzondering van toepassing?
 - a. Ja -> geen nieuwe uitzondering nodig.
 - b. Nee -> ga naar vraag 3.

Vervolg vragen:

3. Gaat het om onbillijkheid van overwegende aard voor een afgebakende categorie gevallen?
 - a. Ja -> ga naar vraag 5.
 - b. Nee -> ga naar vraag 4.
4. Is sprake van een individuele buitensporige last?
 - a. Ja -> ontheffing op grond van artikel 38.
 - b. Nee -> geen nieuwe uitzondering.
5. Weegt de onbillijkheid op tegen de risico's van een uitzondering? (m.n. extra generieke korting, precedentwerking, staatssteundiscussie met Europese Commissie)
 - a. Ja -> ga naar vraag 6.
 - b. Nee -> geen nieuwe uitzondering.
6. Hoort deze categorie onder het melkveeplafond?
 - a. Nee -> tijdelijke vrijstelling op grond van artikel 38, gevolgd door wetswijziging.
 - b. Ja -> uitbreiding van de knelgevallenvoorziening.

Fosfaatrechtenstelsel – Europese Commissie

Afgelopen dinsdag hebben we met u gesproken over een mogelijke inzet richting Brussel om ruimte te krijgen om de meest duurzame bedrijven tijdelijk te ondersteunen. In deze notitie schetsen we een mogelijke inzet. Daarvoor gaan we eerst in op de laatste stand van zaken van onze gesprekken met de Europese Commissie.

I Stand van zaken

- Dinsdag heeft de Europese Commissie bij brief van DG 5.1 2e lid e (ENVI) en DG 5.1 2e lid e (COMP) laten weten dat Nederland zeker moet stellen dat de hoeveelheid rechten overeenkomt met de plafonds die zijn vastgelegd in de staatssteunbeschikking.
 - Woensdag heeft er telefonisch overleg plaatsgevonden op technisch niveau.
 - In dit overleg hebben de ambtenaren van DG COMP het standpunt onderstreept dat 5.2 5.1 tweede lid a
- [Redacted text block]
- Daarnaast moet Nederland zich houden aan de nationale productieplafonds van 172,9 miljoen kilogram fosfaat en 504,4 miljoen kilogram stikstof. Prognose CBS voor 2018 is een nationale fosfaatproductie van 167 miljoen kilogram en een nationale stikstofproductie van 500 miljoen kilogram (beide dus onder het plafond).
 - 5.2 5.1 tweede lid a
- [Redacted text block]

II Inzet bij de Europese Commissie

- 5.2 5.1 tweede lid a

De door CBS
geprognoseerde fosfaatproductie in verhouding tot de plafonds is als volgt:

	2002	Prognose 2018	Ruimte
Melkvee	84,9	83,3	1,6
Varkens	39,7	37,1	2,6
Pluimvee	27,4	28,4	- 1,0
Overig	20,9	18,4	2,5
Nationaal	172,9	167	5,9

5.2 5.1 tweede lid a

5.2 5.1 tweede lid a

III Proces

- 5.2 5.1 tweede lid a

IV Appreciatie

- 5.2 5.1 tweede lid a

Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

TER ADVISERING

Aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Directoraat-generaal Agro en Natuur

Directie Plantaardige Agroketens en Voedselkwaliteit

Auteur

5.1 2e lid e
T 070 5.1 2e lid e
5.1 2e lid e@minez.nl

Datum

29 juni 2018

Kenmerk

DGAN-PAV / 18155968

nota

Inzet Brussel fosfaatrechten

Parafenroute

Paraaf	Paraaf	Paraaf
5.1 2e lid e	5.1 2e lid e	
SG	DG AN	
Medeparaaf	Medeparaaf	Medeparaaf
5.1 2e lid e		
RVO.nl		
BBR-paraaf		

Kopie aan

Bijlage(n)

2

Aanleiding

- Deze week hebben twee gesprekken (dinsdag middag en vandaag) met u plaatsgehad over mogelijkheden om toch iets te doen voor knelgevallen van de fosfaatwetgeving, waarbij is gefocust op de vraag hoe dit mogelijk te maken is en wat daarvoor nodig is richting Brussel. Dit heeft geleid tot een voorgestelde inhoudelijke redeneerlijn (bijlage 1), gebaseerd op het gesprek met u van vrijdagochtend en de notitie die u daarvoor heeft ontvangen (bijlage 2) en het inplannen van een aantal afspraken in Brussel.
- Deze redeneerlijn dient als basis voor de verschillende gesprekken, waarbij accenten en inleiding natuurlijk iets anders kunnen worden ingevuld, afhankelijk van de gesprekspartner.
- In de besprekingen met u is een aantal risico's benoemd, juridisch en haalbaarheid in Brussel. De uitvoeringskant is tevens aan de orde gekomen, dit aspect is vervolgens met RVO nader ingevuld. 5.2

5.2

Kernpunten

- 5.2

Ontvangen BBR

5.2

Toelichting

Brussel

- 5.2

I

I

I

I

I

I

Uitvoering

- 5.2

Van: 5.1 tweede lid e
Aan: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: FW: verslag Bestuurlijk Overleg Fosfaat 18 augustus 2017
Datum: maandag 20 mei 2019 11:00:43

Van: 5.1 tweede lid e @nzo.nl>

Verzonden: woensdag 23 augustus 2017 11:20

Aan: 5.1 tweede lid e @minez.nl>

CC: 5.1 tweede lid e @minez.nl>; 5.1 tweede lid e)

5.1 tweede lid e @minez.nl>

Onderwerp: RE: verslag Bestuurlijk Overleg Fosfaat 18 augustus 2017

Dank voor verslag!

Een puntje is echt voor jullie/ NVWA

In verslag staat

- NZO stelt dat de voorwaarden van de NVWA zijn in te regelen.

-

Qua borging klopt dat maar

Nieuwe randvoorwaarde van NVWA is strafrechtelijk spoor en afstemming handhaving met OM.

Is een EZ/ NVWA ding daar kunnen wij niet op acteren lijkt mij?

Met vriendelijke groet,

5.1 tweede lid e

Duurzame Melkproductie

nederlandse zuivel organisatie

06- 5.1 tweede lid e

070- 5.1 tweede lid e

5.1 tweede lid e @nzo.nl

Postbus 93044, 2509 AA Den Haag

Benoordenhoutseweg 46 2596 AA Den Haag

www.nzo.nl

Van: 5.1 tweede lid e [mailto:5.1 tweede lid e @minez.nl]

Verzonden: woensdag 23 augustus 2017 7:55

Aan: 5.1 tweede lid e @minez.nl>; 5.1 tweede lid e - Friesland Campina

(5.1 tweede lid e @frieslandcampina.com)' 5.1 tweede lid e campina.com>; 5.1 tweede lid e -

LTO noord 5.1 tweede lid e @ltonoord.nl)' 5.1 tweede lid e @ltonoord.nl>; 5.1 tweede lid e

<5.1 tweede lid e @najk.nl>; 5.1 tweede lid e' <5.1 tweede lid e @kpnplanet.nl>; 5.1 tweede lid e

5.1 tweede lid e @nevedi.nl>; 5.1 tweede lid e @rabobank.nl' <5.1 tweede lid e @rabobank.nl>;

5.1 tweede lid e @frieslandcampina.com' <5.1 tweede lid e @frieslandcampina.com>;
'Nederlandse Melkveehouders Vakbond' <info@nmv.nu>; 5.1 tweede lid e'
<5.1 tweede lid e @nevedi.nl>
cc: 5.1 tweede lid e @nzo.nl>; 5.1 tweede lid e @lto.nl>; 5.1 tweede lid
5.1 tweede lid e @nevedi.nl>; 5.1 tweede lid e <5.1 tweede lid e @minez.nl>; 5.1 tweede lid e
5.1 tweede lid e @minez.nl>; 5.1 tweede lid e @minez.nl>;
5.1 tweede lid e) <5.1 tweede lid e d@rvo.nl>; 5.1 tweede lid e
5.1 tweede lid e @minez.nl>; 5.1 tweede lid e @minez.nl>; 5.1 tweede lid e
5.1 tweede lid e @minez.nl>; 5.1 tweede lid e 5.1 tweede lid e @minez.nl>; 5.1 tweede lid e
5.1 tweede lid e @minez.nl>; 5.1 tweede lid e)
5.1 tweede lid e @minez.nl>; 5.1 tweede lid e @minez.nl>

Onderwerp: verslag Bestuurlijk Overleg Fosfaat 18 augustus 2017

Beste mensen,

Hierbij gaat het verslag van het Bestuurlijk Overleg fosfaat op 18 augustus jl.

Met vriendelijke groet,

5.1 tweede lid e
EZ

Van: 5.1 tweede lid e)
Verzonden: donderdag 17 augustus 2017 10:33
Aan: 5.1 tweede lid e - Friesland Campina
(5.1 tweede lid e @frieslandcampina.com); 5.1 tweede lid e - LTO noord (5.1 tweede lid e @ltonoord.nl); 5.1 tweede lid e
5.1 tweede lid e @rabobank.nl';
5.1 tweede lid e @frieslandcampina.com; Nederlandse Melkveehouders Vakbond'; 5.1 tweede lid e'
cc: 5.1 tweede lid e 5.1 tweede lid e
5.1 tweede lid e
5.1 tweede lid e E.
5.1 tweede lid e

Onderwerp: Bestuurlijk Overleg Fosfaat 18 augustus 2017

Beste mensen,

In vervolg op onderstaande mail deel ik u mede dat het Bestuurlijk Overleg Fosfaat plaats zal vinden op vrijdag 18 augustus van 14 tot 15 uur op het ministerie van EZ.
Agenda is 10 augustus naar u gestuurd.

Graag verneem ik van de heer 5.1 tweede lid e wie hem zal vervangen.

Groet,

5.1 tweede lid e
Ministerie EZ

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.
The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.